درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK„ Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	Ղ.
» » » վեցամսեայ	70	»
» » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆրք.
» » » վեցամսեայ	20	»

Դրամը փոխադրել փոստով փոխ կ'ըլլայ առնել, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով:

Ծանուցման համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

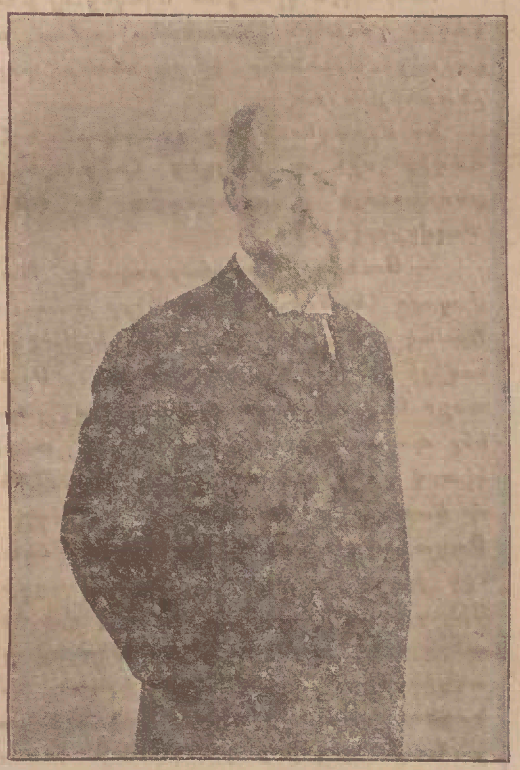

Պ. ԲԱՍԻԼԻ ՍԹԷՖԱՆՈՎԻՉ

(Կենսագրական նօթեր եւ յարակից մանրամասնութիւններ Բ. էջին մէջ.)

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Ղալաթիոյ Կեդրոնական վարժարանը այս պահուս կը գտնուի բաւական կարեւոր տագնապի մը մէջ, որուն հանդէպ կարելի չէ՛ անտարբեր դիտող մը բանալ։ Աշակերտներուն թիւը տարուէ տարի եթէ չի՛ պակսիր, գոնէ զգալի համեմատութեամբ մըն ալ չաւելնար, այնպէս որ, քանի տարիէ ի վեր անկարելի կ'ըլլայ պէտք եղածին չափ դրամ ճարել՝ բարձրագոյն Ե. կարգը կազմելու համար։

Ինչո՞ւ այս տագնապը։

Կեդրոնական վարժարանը մեր կրթական բարձրագոյն հաստատութիւններէն մէկը կրնայ ըլլալ, — նոյն իսկ ամէնէն առաջնակարգը — և ո՛ և է լուրջ պատճառ մը չկայ որ կարենայինք արդարացնել այն անտարբերութիւնը՝ զոր հասարակութիւնը այս պահուս կը պահէ իրեն նկատմամբ։

Իբր վարժարան՝ կարծեմ ամէնէն հանգըստաւէտներէն մէկն է, և անկարելի է […]

[…]

բնաւ չի փոխուիր, գոնէ թեթեւօրէն զգալի ըլլալու չափ։ Խնամակալութիւնը ամէն տարի կ'ընդլայնէ իր ղեկողութեան սահմանը, ամէն տարի կը ստուարացնէ ուսուցչական խումբը, ամէն տարի խընամքը չի՛ պակսեցներ վարժարանին վը- […]

[…] բայլէն, բայց անտարբերութիւնը միշտ անտարբերութիւն կը մնայ, առանց փոփոխութեան յոյս մը ներշնչելու։

Ինչո՞ւ այս տագնապը։

Շիտակը ոչ ոք բան մը չեմ գիտեր այդ մասին։

Ոմանք կ'ըսեն թէ ծնողքներու այդ անտարբերութեան բուն իսկ պատճառներն են կարգ մը անհաճոյ քննադատութիւններ, զորս անդղական լայնածաւալ թերթի մը խմբագիր էֆէնտին ավկրութիւն ըրած է առաջուն մէջ որոշ առեններ հրապարակ նետել, անշուշտ իրեն ու թերթին Խնամակալութեան և կամ ուսուցիչներէն ոմանց շատ ծանօթ պատճառներով։

Ուրիշներ կ'առարկեն թէ այս միջոցին մեր ծնողքներէն շատեր իրենց զաւակները դպրոցէն քաշելով գործի ասպարէզը կը նետեն, առանց մտածելու թէ խեղճ տղաքը հոգիւ նախնական կրթութիւն մը ստացած են, և թէ իրենց կեանքի ընթացքին մէջ, օրին մէկը 'անպատճառ պիտի քաշեն վարժարանէն այդչափ շուտ հեռանալնուն վնասները։

* * *

Թէ այս ենթադրութիւններէն ո՞րն է ճիշդը, այդ չէ՞ որ գիս կը հետաքրքրէ. առչափ միայն ըսեմ որ երկուքն ալ կըրնան հիմնաւոր ըլլալ իրենց ինքնութեան մէջ. որովհետեւ յայտնի բան մըն է թէ վարժարանի մը նկատմամբ եղած քննադատութիւն մը, որչա՛փ ալ անհեթեթ, […]

[…]

մը որ աղմուկներէ կը սատարէ կրթական գործին։ Վարչութիւնը, եթէ երբեք ուզէ, կրնայ դիւրաւ կարգադրել այս խնդիրը քանի որ մանաւանդ Բերայի թաղ. Աթենուցը իր կողմէ առաջարկութիւն մը ըրեր անոր նկատմամբ։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

«ՄԱՏՈՒՌԸ»

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

«ՏՕՄԻՆՕ»ԻՆ

Մասիսի մէջ հրատարակած նորավէպդ, Հրաւէրը, յիշեցուց ինծի սիրային պարզ պատմութիւն մը, գրեթէ համանման պարագաներու մէջ սկսուած՝ թէեւ այլապէս աւարտած, որուն գանազան երեւոյթներուն ականատես կամ ունկնդիր եղած եմ, և որ հիմա գրչիս ծայրը կուգայ անզգալաբար, կարդալէս ետքը էջանիկէդ ու Տիրանիդ աշխարհիկ հովուերգութիւնը։

Գալիքէ հասնելուս առաջին ձմեռն էր։ Հակառակ նոր հաստատած բարեկամութիւններուս ու ծանօթութիւններուս, ամէնէն աւելի կը փնտռէի ընկերութիւնը Արշէնին, հին մտերիմ մը Պոլիսէն, որ թէեւ կը պատահէր որ ամիսներով չի […]

[…]

—)(97)(—

ԹՕՐԹ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

ԺԵ

Ճաշին առաջին մասին առեն խօսակցութիւնը ոգեւորեալ չէր։ Միայն կոմսը իբր ճշմարիտ աշխարհիկ մարդ և տանտէր իր պարտաւորութիւնները կը կատարէր։ Սառա հակառակ իր ըրած ճիգերուն՝ շատ մտադրող էր Սէվրաքի անտարբերութեան նկատմամբ։ Որքան ուշադրութեամբ կը քննէր երկուստարդը, […]

[…]

(Շարունակելի)

ղեց, ինքզինքը մոռնալու համար. բայց չէր աջողուեր։ Ուզեցի ընկերանալ իրեն իր տունը, զինքը մինակ չի ձգելու միտքով։ Մերժեց։ Մտահոգ գիշեր մը անցուցի, որ չըլլայ թէ անձնասպանութիւն փորձէ։ Յաջորդ օրը, երբ կը պատրաստուէի դուրս ելլելու, Արսէն ինքը ներս մտաւ խուցէս։

Տրտում տխուր, ընկճուած էր, բայց անցեալ գիշերուան վայրագ նայուածքը ու խելայեղ վիճակը չունէր։ Աթոռի մը վրայ ինկաւ անխօս, սիկառ մը վառեց, և քանի մը անգամ լիառատ ծուխ արձակելէ ետքը՝ թմրութենէ սթափուողի մը պէս.

—Կը հաւատա՞ս որ Սօֆիէն նամակ մը առած ըլլամ։

—Երբ՞, ինչպէ՞ս։

—Այս առտու թղթաբերով, Աղեքսանդրիայէն. երէկ իրիկուն բօսթին յանձներ է՝ շոգենաւ ելլալու պահուն։

Չի համարձակեցայ ուզել, հակառակ բուռն հետաքրքրութեանս։

Ինքը, տղու մը գուրգուրանքով, հանեց նամակը գրպանէն, մտովի անգամ մըն ալ կարդաց,— թերեւս տասներորդ անգամը,— և վայրկեան մը մտախոհ մնալէ ետքը՝ ինծի կարկառեց.

Սա իմաստով գրուածք մըն էր, կնոջական դողդոջուն մատներով գրուած, նուրբ մանրիկ ու արագասահ գիրերով որոնք ամբողջ սարսուռ և դող կը մատնէին,— անշուշտ ամուսնէն ծածկելու դողը.

«Բարեկամս, գիտեմ որ վշտացած ես ինծի դէմ, ո՛չ միայն յանկարծական մեկնումիս համար, այլ ուրիշ շատ մը պատճառներով որոնք չեն գըրուիր։ Ի՛նչ միացած պիտի ըլլար քեզի այս ժամուս, եթէ ըղձանքներուդ հաւնէիր, կին մը մեղանչել տուած ըլլալու ցաւէն զատ։ Եթէ ըսեմ քեզի թէ փոխադարձաբար սրտիս մէջ չարթնցաւ մեր աղջկութեան օրերուն սէրը, նոր ու անըմբռնելի հրայրքով մը, սուտ պիտի ըլլամ։ Բայց միթէ ասիկայ պատճա՞ռ մըն էր որ ինքզինքս մոռնայի...

«Կը յիշե՞ս, բարեկամս, իրիկուն մը երբ պարտէզին աւազանին եզերքը կը պտըտէինք, և ամուսինս ծառուղիին տակ արաբ նուագածու մը մտիկ ընելու գացած էր, նկարագրեցիր ինծի թէ ինչպէ՛ս մատուռ մը շինած ես խուցիդ մէջ, իմ լուսանկարովս, յիշատակներովս, ծաղիկներով։ Քայքայած պիտի ըլլայի սիրոյ այդ մաքուր խորանը՝ եթէ հասկնալ ուզէի ինչ որ աչքերդ իրենց խորունկ նայուածքով և ձեռքերդ դողահար սեղմումները կ՚ըսէին ինծի անձայն։ Մինչդեռ հիմայ, ես անխռով կը վերադառնամ իմ ընտանեկան յարկս և դուն ալ... քու մատուռդ։ Աւելի՝ աղէկ չէ՞ այսպէս։

«Պահէ՛ զայն ու հոգիիդ խռովքը այն տեղ հանդարտեցուր։

«Ի՞նչ պիտի մտածէիր իմ վրաս, եթէ այսպէս գրելու իրաւունքս կորսնցուցած ըլլայի քու աչքիդ։

«Կը հաւատամ որ հիմայ քիչ մը աւելի պիտի սիրես զիս, հեռուէն, միշտ հոգիովդ ու սրտովդ, և աւելի ջերմեռանդ պիտի ըլլաս մատուռիդ առջեւ։

«Պոլիս հասնելուս, նոր լուսանկարս կը խրկեմ քեզի, իմ ձեռքովս։

Ս.

Եթէ Արսէն չի վստահեցնէր զիս, դժուարաւ պիտի հաւատայի թէ իրօք կին մըն էր այս նամակը գրողը, այն աշխարհիկ երեւոյթով կինը մանաւանդ։ Այդ վայրկեանին միայն ըմբռնեցի թէ Արսէն ի՛նչ կորսնցուցած էր՝ Սօֆին ձեռքէ հանելով, աղջկնութեան օրերուն։ Իրաւունք տուի իրեն որ չէր ամուսնանար և առաջին սիրոյն սուգը պահել կ՚ուզէր կեանքին մինչեւ վերջը։

Տ. Ա.

Քաղաքական Լուրեր

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Չուն իշխանը.—Չինու կացութիւնը.—Մանչուրիա։

Չուն իշխանին՝ Պէրլինի մէջ կատարած պաշտօնին վրայ Վիէննայի գլխաւոր թերթերը երեքշաբթի օրուան իրենց թիւին մէջ սա դիտողութիւնները հրատարակած են.—«Վիլհէլմ կայսրը հաճեցաւ դիւրացնել Չուն իշխանին կատարելիք քաւութեան պաշտօնը՝ որոշելով զայն առանձին ընդունիլ։ Հետեւաբար, այն եղանակը, որով Չուն իշխանը իր պաշտօնը պիտի կատարէ, վկաներու ներկայութեանը տեղի պիտի չունենայ, և Չինացիները իրենց ուզած կերպով պիտի կրնան անոր վրայ խորհիլ։ Այն իրողութիւնը թէ Պէրլինի մէջ այնքան ճկունութիւն ցոյց տուած են, ոչ միայն բարձր վեհանձնութեան զգացումի մը պէտք է վերագրել, այլ ժամ առաջ Չինու խնդիրը կարգադրելու բաղձանքին, որ երկար ատենէ ի վեր կը տիրէ ամբողջ Գերմանիոյ մէջ։»

—Քէօլնիշէ Ցայթունկ երեքշաբթի օրուան իր թիւին մէջ կ՚ըսէ թէ Չուն իշխանը Վիլհէլմ կայսեր մօտ իր պաշտօնը աւարտելէն անմիջապէս ետքը, խաղաղութեան առաջին հանգրուանը անցած պիտի ըլլայ և հաշտութեան բրոթոքոլը վերջնապէս պիտի ստորագրուի։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ Պէքինէն առնուած ստոյգ լուրերու նայելով՝ Չուն իշխանը շաբթուս վերջերը Պէրլինէն ճամբայ պիտի ելլէ, նախ Բարիզ պիտի երթայ, ուր երկու կամ երեք օր պիտի մնայ։

—Չի-Չու և Բօ-Եէ քաղաքները ետ առնուեր են ըմբոստներուն ձեռքէն. այս վերջինները վերցուցեր են Ամ-Բինկ քաղաքին պաշարումը։ Չինու կանոնաւոր զինուորները հիմա անոնց ետեւէն ինկած են։ Հու-Բէյի նոր կուսակալը իր պաշտօնատեղին գացեր է՝ Սի-Նկան-Ֆուէն անցնելով։ Այդ պաշտօնատարը արքունիքէն հրաման ստացեր է պալատ մը կառուցման յարմար տեղ մը ընտրելու համար։ Չինացիները կ՚ըսեն թէ Չինու կայսրը Պէքին պիտի երթայ և խնամակալուհին կամ Հու-Բէյ և կամ Սէ-Չուէն պիտի բնակի։ Ուանկ-Չուանկ, որ իր յառաջդիմական գաղափարներուն համար պաշտօնէ դադրեցուցած ըլլալով ծարոն փախած էր, Պէքին վերադարձեր է և մտադիր է, արքունիքին վերադարձէն ետքը, անձնատուր ըլլալ։ Օտար դեսպանները բանակցեր են չինական պատուիրակներուն հետ՝ Թաքուի ամրոցներուն քանդմանը մասին։ Այդ գործողութիւնը անմիջապէս պիտի սկսի։ Թաքու այն տեսակ տեղ մը կը գտնուի, ուրկէ յաճախ նաւեր կ՚անցնին. ուստի ամրութիւնները միայն ձեռքով վար պիտի առնուին և ո՛չ ուրիշ միջոցաւ։

—Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Մանչուրիոյ չինական ժողովուրդը այս միջոցիս շատ յուզեալ է։ Դժգոհութեան պատճառն այն է թէ մահուան դատապարտուած չինացի պաշտօնատարներուն դատավճիռը չէ գործադրուած։ Չինացի ժողովուրդը կ՚ըսէ թէ այդ պաշտօնատարներէն շատերը տակաւին կ՚ապրին. նաեւ կը գանգատին անոնց տեղ ուրիշներ գլխատուած ըլլալնուն համար։ Չինացի ժողովուրդը վախի մէջ է թէ այդ պատճառով կրնայ նորէն պատերազմ մը ծագիլ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Պ. Ռուզվէլդի ճառը.—Մ. Նահանգաց քաղաքականութիւնը։

Նիւ-Եորքէն երկուշաբթի օրուան թըւակիրով կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգաց փոխ-նախագահ Պ. Ռուզվէլթ, ճառ մը խօսելով Մինեզօթայի ցուցահանդէսին մէջ, յայտարարեր է.—«Մ. Նահանգները պէտք չէ վախնան իրենց դերը կատարելու մեծ ազգերուն մէջ։ Իրաւ է որ ուրիշ երկիրներու հակառակ պարտականութիւններ ունին՝ որոնցմէ չեն կրնար խուսափիլ։ Միւս կողմէ, սակայն, Մ. Նահանգները բնաւ մտադիր չեն վաւերացնել ամերիկեան որ եւ է պետութեան յարձակողական քաղաքականութիւնը ի վնաս ուրիշներու։ Նաեւ պիտի չհաւանին առեւտրական տարբերական քաղաքականութեան մը ո և է օտար պետութեան դէմ։ Եթէ Մ. Նահանգները կ՚ուզեն խաղաղութեամբ գործել, պէտք է ազդու կերպով պնդեն սա կէտին վրայ թէ և ոչ մէկ պատրուակով, ո՛չ մէկ եղանակով եւրոպական ո և է տէրութիւն պէտք չէ երկիրներու ընդարձակում մը ձեռք բերէ ամերիկեան հողին վրայ։»

ՆՈՐ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Տանիմարքայի ազատականները.—Սկանտինաւեան դաշնակցութիւն մը։

Տանիմարքայի ազատականները իրենց ծրագրին վրայ աւելցուցին սկանտինաւեան դաշնակցութեան մը գաղափարը, զոր պիտի կազմեն Տանիմարքա, Շուէտ և Նորվէկիա։ Քոբէնհակի Բոլիթիքէն լըրագիրը որ մեծ ազդեցութիւն ունի ըսկանտինաւեան երկիրներու մէջ, երկար յօդուած մը հրատարակած է այդ մասին։ Յօդուածին հեղինակը կ՚ըսէ թէ այդ դաշնակցութիւնը սքանչելի միջոց մը պիտի ըլլայ զօրացնելու երեք ժողովուրդներուն անհատական ու մտային կացութիւնը։ Այդ միացումը սակայն պաշտպանողական նպատակ մը միայն ունի և գլխաւորաբար արտաքին թշնամիներուն դէմ ուղղուած է։ Սկանտինաւցի ժողովուրդը կը վախնայ իր զօրաւոր դրացիներուն ընդարձակման քաղաքականութենէն։ Երեք պետութիւնները, դաշնակցութիւն մը կնքելով, պիտի կրնան իրենց երկիրները պէտք եղածին պէս պաշտպանել օտարներու յարձակման դէմ։ Մինչեւ ցարդ պահպանողականները կը պաշտպանէին այդ ծրագիրը, մինչդեռ հիմա ազատականներն ալ, որոնցմէ կազմուած է Տանիմարքայի նախարարութիւնը, բուռն կերպով կը պաշտպանեն զայն։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿԱԹՈԼԻԿՆԵՐԸ

«Կաթոլիկ Գերմանիոյ ժողովրդական դաշնակցութեան» գումարումը.—Բանախօսութիւններ.—Կաթոլիկներու ջատագովութիւնը.—Պայքար ազատականներուն եւ կաթոլիկներուն միջեւ։

Կաթոլիկ Գերմանիոյ ժողովրդական դաշնակցութեան անցեալ չորեքշաբթի օրուան նիստին ներկայ գտնուեցան հազարաւոր կաթոլիկներ։ Քոբէնհակի ու Սթրասպուրկի եպիսկոպոսները ողջագուրեցին նախագահ Տոքթ. Լիէպէրը, որ բանախօսութիւն մը արտասանելով հաստատեց թէ Դաշնակցութիւնը 180,000 հոգի կը պարունակէ իր մէջ, որուն 60 հազարը հռենոսեան նահանգին կը վերաբերին. Կըլատտախի ճարտարագործ մը՝ Պ. Պրանդ հետեւեալ բանաձեւը առաջարկեց կաթոլիկներու գործունէութեան համար. «Բարձր բռնենք քրիստոնէութեան դըրօշակը, թէ՛ գործով և թէ խօսքով, միշտ և ամէն տեղ, ըլլա՛յ ընտանիքի, ըլլա՛յ հասարակութեան մէջ։» Կաթոլիկ երեսփոխան Պ. Կրօպէր յայտարարեց թէ կաթոլիկները լայն մասնակցութիւն մը ունեցած են քաղաքակրթութեան զարգացման գործին մէջ։ Բանախօսին ըսածին նայելով կաթոլիկ մըն է որ գտեր է Նոր Աշխարհը, կաթոլիկ մըն է որ Հնդկաստանի ճամբան երեւան հաներ է, կաթոլիկ ազգերը նախաձեռնութիւն ունեցեր են նաւարկութեան մէջ։ Տպագրութիւնը հնարուեր է կաթոլիկի մը կողմէ, ևն.։ Պ. Կրօպէր նոր քաղաքակրթութեան վրայ խօսելով ապացուցանեց կրօնքի պէտքը. «Անտարբերոյ, ըսաւ, հիմա, աղքատը ա՛լ չեն մորթեր երբեմնի պէս, այլ կ՚արգիլեն զայն ծնելէ։ Իր մերձաւորները չեն սպաններ լախտի հարուածով, այլ սովահար կ՚ընեն, կը շահագործեն ու կեանքէ կը զրկեն զայն։ Բարձր կոչուած միջավայրերու մէջ՝ կրօնքին տեղ անկրօնապաշտութիւնը կը տիրէ հիմա։» Պ. Պախէմ ըսաւ թէ ընկերվարականներուն նըշանաբանը մինչեւ հիմա սա եղած է.—«Երբ ջախջախենք կեդրոնի կուսակցութիւնը, ամէն ինչ ջախջախուած պիտի ըլլայ։» Ասիկա լաւագոյն ապացոյցն է թէ կեդրոնը ամէնէն հաստատուն երաշխաւորութիւնն է տէրութեան ու Եկեղեցւոյն համար։ Նախագահ Տոքթ. Լիէպէր, իր փակման ճառին մէջ ըսաւ թէ Նոր դարը պէտք է Քրիստոսին և իր ներկայացուցիչին՝ Պապին վերաբերի։ Պապին և Գերմանիոյ կայսեր համար արձակուած կեցցէներէն յետոյ՝ հեռագիրներ ուղղուեցան Հռոմ և Պէրլին։ Յետոյ, բեմ ելլելով Կանոնիկոս Տոքթ. Շիմլէր կարեւոր բանախօսութիւն մը արտասանեց ազատական մամուլին յուզած սա խնդրոյն վրայ թէ կաթոլիկները ստորին դիրք մը կը գրաւեն՝ գործնական կեանքի տեսակէտով։ «Կաթոլիկ հաւատքը չէ խափանած, ըսաւ, դրական գիտական վարդապետութեամբ, այլ վարկածներով։ Մեր պարտքն է գիտութիւնը վերադարձնել դէպ ի այն որ ճշմարտութիւնն ու կեանքն է (Երկարատեւ ծափահարութիւններ)։ Խնդրոյս այս գետնին վրայ՝ ո՛չ միայն պարտինք պաշտպանել, այլ և պահպանել մեր գործունէութեան մասը։ Որքան ատեն որ չենք համոզուած թէ մեր հակառակորդները աւելի բանիմաց չեն ծնած, պէտք է կռուիլ գիտական կռուանին վըրայ։ Անշուշտ, մենք նուազ օժտուած չենք միւսներէն։ Միթէ Ուինտհորսթ Խորհրդարանին մէջ չհարցուցա՞ւ ազատականներուն, որոնք կ՚ըսէին թէ կաթոլիկները ստորին դիրք մը ունին գիտական տեսակէտով. «Բայց կ՚աղաչեմ, պարոննե՛ր, ըսաւ բանախօսը, դիտեցէ՛ք զիրար և ըսէք թէ ախմարի դէմքեր ունի՞նք իրաւցնէ։» (Ծիծաղներ)։ Եթէ յետամնաց ենք, պատճառը այն է թէ մեր երիտասարդները ըստ բաւականին չեն յաճախեր համալսարանը։ Անհամեմատութիւն մը կայ գերման կաթոլիկներուն ու գիտուններուն թիւին մէջ. Գերմանիոյ մէջ %34ուկէս կաթոլիկներ կան, իսկ կաթոլիկ բրոֆէսօրներու թիւն է %13։ Այս թիւերը կը ցուցնեն թէ պէտք կայ դարման մը տանելու իրաց այս կացութեան։ Չի բաւեր գանգատիլ։ Գործե՛նք։ Մշակե՛նք գիտութիւնը հաւատքի գետնին վրայ. գիտցէք որ ո՛չ միայն պէտք ունինք կաթոլիկ եպիսկոպոսներու, այլ և կաթոլիկ բըժիշկներու, դատաւորներու և պաշտօնատարներու։ Այս տեսակէտով, կրօնական միաբանութիւնները մեծ ծառայութիւններ պիտի կրնային մատուցանել մեզ։ Ազդուապէս կը պահանջե՛նք Ճէզուիթներուն որ մեր մէջ կը հաստատուին։ Ազատ համալսարաններ սահմանենք։ Ճըշմարիտ զարգացման ժամանակը հասած է, այսինքն Գիտութեան նուաճումը։ Թշնամին արդէն կը սպառնայ մեզ ջնջել։ Միաբանի՛նք ու յաղթական պիտի ելլենք կռուին մէջէն։»

ԳԵՐՄԱՆԻԱ, ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

«Տէյլի»ի մէկ յօդուածը.—«Նովոյէ»ի կարծիքը Ցարին այցելութեան առթիւ.—Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի յարաբերութիւնները.—Եւրոպայի խաղաղութիւնը։

Տէյլի պատասխանելով ռուս մամուլին հրատարակութեանց, որ կը ջանայ Ֆրանսայի մէջ տիրող հանրային կարծիքը հանդարտեցնել ի մասին Ցարին և Վիլհէլմ կայսեր տեսակցութեան, կ՚ըսէ թէ [illegible] մտատանջութեան պատճառ մը չի կրնար ըլլալ Ֆրանսան և Ռուսիան իրարու կապող բարեկամութեան համար որոնց միացումը ապահովուած է այնքան որքան Երրեակ Դաշնակցութիւնը, որ ծնունդ տուած է Երկեակ դաշնակցութեան։ Ֆրանսական լրագիրը սապէս կ՚եզրակացնէ.—Ո՛չ Ցարին Տանձիկ երթալը և ո՛չ ալ ռուս լրագիրներուն գործածած լեզուն այդ դրացիական այցելութեան առթիւ, պէտք չէ անհանգստացնէ։ Այսքան կանոնաւոր իրողութիւն մը չի կրնար որ և է կերպով ազդել Երկեակ Դաշնակցութեան նկարագրին ու ամրութեան վրայ, որ ամէն բանէ առաջ, զօրաւոր երաշխիք մըն է փոխադարձ խաղաղութեան։ Ու այդ զինակցութիւնը իր խոստումը լաւ կատարած է. Եւրոպայի խաղաղութիւնը երբեք այսքան լաւ ապահովուած չէ, որքան հիմա։ Երկեակ Դաշնակցութիւնը ապահովութեան շրջան մը բացած է Եւրոպայի համար, ինչպէս մեկին կերպով կը տեսնուի Փրանքօ-իտալական յարաբերութեանց կատարման եղանակէն։ Ռուս լրագիրներուն կողմէ այս վերջին օրերս հաճութեամբ դիտուած Փրանքօ-գերման յարաբերութեանց բարելաւումը առաջ կուգայ այն խաղաղասիրական զգացումներէն, զորս արտադրած է Փրանքօ-ռուս դաշնակցութիւնը։ Տէյլի ի վերջոյ կը յարէ թէ Ֆրանսացիներուն ուրախութիւնը ո՛չ նուազ պիտի ըլլայ՝ երբ Ցարը Ֆրանսա այցելելէն զատ՝ Տանձիկի մէջ ալ տեսակցի Գերմանիոյ կայսեր հետ։ Իրենք ալ ռուս լրագիրներուն յայտնած զգացումներուն մասնակից պիտի ըլլան այդ առթիւ։

—Նովոյէի խիստ կարեւոր յօդուածի մը մէջ իվեր կը հանէ այն անվիճելի մերձեցումը, որ վերջին տասը տարիներուն մէջ առաջ եկած է Ֆրանսայի և Գերմանիոյ միջեւ։ Ռուսական թերթը կը յայտարարէ թէ պէտք է նկատի առնել այս իրողութիւնը, լաւ դատելու համար Եւրոպայի արդի կացութիւնը և քաղաքական տեսակցութիւնները։ Կացութիւնը Նովոյէի կարծիքով, ո՛չ միայն պարզ ու յստակ է, այլ բոլորովին գոհացուցիչ է։ Ռուսիա, Գերմանիա և Ֆրանսա, երեք տէրութիւններն ալ խաղաղութեան կը փափագին, հիմնուած իրաց անփոփոխ կացութեան և իւրաքանչիւր տէրութեան շահերուն փոխադարձ յարգանքին վրայ։ Գերմանիոյ կայսեր Տանձիկ և Ֆրանսա ընելիք այցելութեանց միջեւ սերտ առընչութիւն մը կայ, և լուրջ պատճառներ կան յուսալու որ այս երկու այցելութիւնները լաւ հետեւանքներ պիտի ունենան Եւրոպայի խաղաղութեան պահպանման համար։

ՎԱՏԻԿԱՆ

Ռամբոլլա կարդինալը.—Սպանիա.—Անգլիացիները եւ Պոէրները։

Այս միջոցիս եթէ ձանձրացող մարդ մը կայ այն ալ Վատիկանի արտաքին գործոց նախարար Ռամբոլլա կարդինալն է։ Ո՛չ միայն Հռոմ մնալու պարտաւորուած է, մինչդեռ Եւրոպայի միւս նախարարները ամառանոցներու մէջ կը հանգստանան, այլ նաեւ մեծամեծ դժուարութիւններու դէմ կը մաքառի, զորս առաջ կը բերեն կաթոլիկ տէրութիւնները։

—Վերջին անգամուան կարդինալներու անուանման ատեն Մատրիտի կառավարութիւնը դժգոհ մնաց, վասն զի սպանիացի կղերականներէն և ոչ մէկը կարդինալ եղած էր։ Ամիս մը առաջ մեռաւ Վալլատոլիտի արքեպիսկոպոսը՝ Տ. Քասքախարէս ի Ազարա։ Սպանիական կառավարութիւնը հիմակուընէ կը թախանձէ Վատիկանի մօտ որ սպանիացի կղերի մը կարդինալութեան աստիճան տրուի։ Հիմա Սպանիացի չորս կարդինալներ միայն կան՝ Սանքա ի Հերվաս, արքեպիսկոպոս Թոլէտոյի, տէ Հէրրերա ի տէլա Իկլեզիա, արքեպիսկոպոս Քոմբոսթէլլայի, Քազանաս ի Բաճէս, եպիսկոպոս Ուրկէլի և Վիվէս ի Թութօ։ Վատիկանի սպանիական դեսպան Պ. Բիտալ Իման անով չի բաւականանար. իր այդ պաշտօնէն հեռանալու պահուն կ՚ուզէ դիւանագիտական յաղթանակ մը տանիլ։ Պ. Բիտալ, որուն ոյժ կուտայ Մատրիտի պապական նուիրակ Տ. Ռինալտինի, ամէն կերպով կ՚աշխատի, որպէս զի Նիսի արքեպիսկոպոս Տ. Ռաֆայէլ Մէրիտէլ Վալ կարդինալութեան բարձրանայ։ Այդ կղերականը երիտասարդ է, 1865ին ծնած ըլլալով, բայց ամէնէն աւելի փայլուն առաջնորդներէն մէկն է, վասն զի Վատիկանի սպանիական նախկին դեսպանին տղան էր։ Պապը հիմակուհիմա բնաւ մըտադիր չէ նոր կարդինալներ ընտրելու, բայց այդ պարագան ո՛չ Մատրիտի դըժգոհութիւնը և ոչ ալ մանաւանդ Պ. Բիտալի վհատութիւնը կը պատճառէ, վասն զի այդ վերջինը ամէն անգամ որ մերժման հանդիպի, միշտ նոր ոյժով մը կը սկսի իր ձեռնարկներուն։

—Կարելի է այնպէս կարծել թէ հարաւային Ափրիկէի պատերազմը՝ որ բողոքական երկու ազգերու միջեւ կը կատարուի, որ և է անդրադարձութիւն չունենար Վատիկանի շրջանակներուն մէջ, բայց պէտք է լաւ ճանչցած ըլլալ Անգլիացիները, ենթադրելու համար թէ չեն աշխատիր բարոյական աջակցութիւն մը ձեռք բերել Վատիկանէն։ Երկար տարիներէ ի վեր Հռոմ բնակող անգլիական եպիսկոպոս մը՝ Տ. Էտմընտ Սթոնոր բաւական ատեն է կ՚աշխատի այդ նպատակով։ Յայտնի է թէ Պապէն չէ խնդրած որ բացարձակապէս կողմնակից ըլլայ երկրակալութեան քաղաքականութեան. աւելի համեստ պահանջումներ ունի, բաւական կը նկատէ որ Վատիկան կողմնակի և ուրիշ ձեւի մը տակ յայտարարութիւն մըն է խաղաղութիւն քարոզելու, հասկցնել տալով թէ իրաւունքը միշտ հզօրագոյնին կողմն է։ Այդ պարագան ալ նոր հոգ մըն է Ռամբոլլա կարդինալին համար։

ԻՏԱԼԻԱ

Երեսփ. Ժողովը.—Տնտեսական ու նիւթական կացութիւնը.—Նախարարութիւնը։

Իտալական լրագիրները շատ կը խօսին Երեսփ. Ժողովին նիստերուն յետաձգման վրայ. միջոց մը որ ընդհանրապէս այդ Ժողովին լուծումէն քիչ առաջ կը գործադրուի։ Արդարեւ, կացութիւնը շատ շփոթ է, և ընդհանուր կարծիքը այն է թէ այդ վիճակին միակ դարմանը կրնայ ըլլալ Երեսփ. Ժողովին լուծումը և նոր ընտրութիւններու կատարումը։ Ատիկա ալ դժուարութիւնը քիչ մը յետաձգելէ զատ ուրիշ բանի պիտի չծառայէ, վասն զի որ և է կերպով ապացոյց մը չկայ թէ նոր քուէարկութեամբ աւելի համասեռ Ժողով մը պիտի ընտրուի։ Ամէնէն աւելի տնտեսական ու նիւթական վիճակը դարմանելու մասին անհամաձայնութիւն կայ։ Թէեւ ծրագիրներ շատ կան, բայց քննադատութիւնները անոնց մէջ բազմաթիւ են։ Չկայ առաջարկութիւն մը որուն պէտք եղածին չափ համակրողներ գտնուին. սա տարօրինակ երեւոյթն ալ կայ թէ վճռողական քուէարկութեանց առթիւ նախարարութիւնը մինչեւ հիմա մեծամասնութիւն մը ունեցած է Երեսփ. Ժողովին մէջ, մինչդեռ միեւնոյն Ժողովին կողմէ ընտրուած յանձնաժողովները հակառակ են նախարարական ծրագիրներուն։ Ելմտացոյցի յանձնաժողովը բաւական բուռն վէճ մը ունի դահլիճին հետ, բայց ինք ալ գործելէ աւելի քննադատելու համամիտ է։ Նաեւ այնպէս կ՚երեւայ թէ նախարարական վերջին մասնակի փոփոխութիւնը այնքան մեծ ոյժ մը չէ տուած նախարարութեան։ Խորհրդարանական դարձուածքներու մէջ, որոնց նըպատակն է ջլատել վարչական մեքենան, ընկերվարականներուն և մանաւանդ ծայրագոյն ձախակողմին ձեռքը կը գտնուի։ Յառաջացեալ կուսակցութիւնները որոնք ինքզինքնին իբրեւ նախարարութեան կողմը ցոյց կու տան, և կամ այնքան փափաքող չեն դահլիճին իյնալուն, ամէն տեսակ դժուարութիւններ կը յարուցանեն, լաւ գիտնալով հանդերձ թէ իրենց ամէն ուզածը պիտի չըլլայ։ Բայց անոնց նպատակն է ամբողջ դրութեան վարկը կոտրել՝ որպէս զի կարելի ըլլայ փութացնել իրենց նպատակին իրականացումը։ Ատոնք այդ կերպով խիստ նեղացուցիչ դաշնակիցներ են նախարարական կուսակցութեան, բայց պէտք է մինչեւ մէկ աստիճան համաձայն ընթանալ անոնց հետ, որպէս զի դահլիճը կարենայ կառավարել և կամ աւելի վարել։ Նախարարութեան գործը աւելի վարչական է, քանի որ կարելի չէ քայլ մը առաջ երթալ օրէնսդրական տեսակէտով։ Երկիրը կրնայ ըլլալ որ ձանձրանայ այդ կայուն վիճակէն, և անշուշտ խորհրդարանական դրութիւնը պատասխանատու պիտի բռնէ, քանի որ անոր խառն գործածութիւնը առաջ բերած է հիմակուան արդիւնքը։ Բարեբախտաբար, Իտալիոյ մէջ Երեսփ. Ժողովի վիճաբանութիւններէն զատ հանրային կեանքի ուրիշ տարբեր ալ կան. գաւառներուն մէջ շահերը գոհացում կը ստանան՝ տեղական կեանքին ուժգնութեանը պատճառով. այդ տեղերը հետզհետէ աւելի նուազ կարեւորութիւն կու տան Երեսփ. Ժողովին որոշածին կամ չորոշածին։ Ժողովի լուծումը նախարարութեան ձեռքին մէջ զէնք մըն է որ կը գործածուի արծարծելու համակրութիւնը դէպ ի դահլիճը։ Այդ առթիւ շատ մը շահեր կրնան ազատ ասպարէզ գտնել, բայց նոր Երեսփ. Ժողով մը ընտրուելէն քիչ վերջը անկարգապահութեան միեւնոյն ոգին երեւան կու գայ Ժողովին մէջ։ Հետեւաբար, շատ հաւանական չէ որ Ժողովին լուծմամբը կարելի ըլլայ բաղձացուած վերջնական կարգադրութիւնը ձեռք բերել։ Դարձեալ մեծ աշխատութիւններ հարկ պիտի ըլլան, յանձնաժողովներ պիտի կազմուին որոնք ներկայացուած ծրագիրները պիտի քննադատեն։ Նախարարութիւնը երբ տեսնէ թէ այդ ծրագիրները իր անկմանը պատճառ պիտի ըլլան, ետ պիտի առնէ զանոնք։

Պ. ԲԱՒԼԻ ՍԹԷՖԱՆՈՎԻՉ

Ընդհանուր համակրութիւն.—Հելլենական պատուանշան.—Ցաւակցական հեռագիրներ.—Յուղարկաւորութիւնը.—Կտակը.—Երկու եղբօր յարաբերութիւնները.—Թէ ինչո՛ւ Բաւլի Սթէֆանովիչ չամուսնացաւ։

Պ. Բաւլի Սթէֆանովիչի մահուան առթած սուգը շատ մեծ է յոյն հասարակութեան մէջ՝ սկսեալ Տ. Եոաքիմ Սրբազանէն՝ մինչեւ մանաւանդ աղքատ դասակարգը։ Միւս հասարակութիւններն ալ կ՚ողբան հանգուցեալին մահը, վասն զի իր բարեգործութեանց համար ազգի ու կրօնքի խտրութիւն չէր ըներ. երկու տարի առաջ 50,000 Փր. նուիրած էր Շիշլիի Բըթիթ-Սէօռ մայրապետներու աղքատանոցին, Կ. Պոլսոյ մէջ ժանտախտի դէմ Եէրսինի շիճուկին պատրաստութեան յատուկ աշխատանոց մը հաստատելու համար ալ գումար մը խոստացած էր. և թէ ուրիշ հարուստներ ալ անոր օրինակին հետեւէին, այդ գործը պիտի իրականանար։ Աթէնքի մէջ, ուր Բաւլի Սթէֆանովիչ ընդհանուր համակրութիւն կը վայելէր իր բարեգործութիւններովը, մանաւանդ Բառնասոսի Սիլլողոսը, մեծ վիշտ պիտի պատճառէ անոր մահը։ Եօրկիոս Թագաւորն ալ մեծ համարում և յարգանք կը տածէր անոր նկատմամբ, ուստի Ս. Փրկչի պատուանշանին մեծ խաչը շնորհեց անոր։ Կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպանին առաջարկութեամբ Յունաստանի արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռոմանոս ծանոյց Եօրկիոս Թագաւորին թէ Պ. Բաւլի Սթէֆանովիչ ծանր հիւանդ է և Թագաւորը անոր վրայ հեռագրեց Ս. Փրկչի պատուանշանը տալ անոր։ Դըժբաղդաբար, բարերարը ժամանակ չունեցաւ իմանալու իրեն նկատմամբ եղած այդ արքայական մեծարանքը, վասն զի մահը վրայ հասաւ։ Հելլենական դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Միցոբուլոս, այսօր, այդ պատուանշանը պիտի դնէ հանգուցեալին դագաղին վրայ, բայց չի յուսացուիր որ յուղարկաւորութեանը միջոցին մնայ, որովհետեւ Բաւլի Սթէֆանովիչ փափաք յայտնած է որ իր յուղարկաւորութիւնը շատ պարզ ըլլայ, առանց ծաղիկներու և այլն։

—Յունաստանի արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռոմանոս հետեւեալ հեռագիրները ուղղած է Կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպանատան.

«Մեծ ցաւով իմացայ Բաւլի Սթէֆանովիչի մահը։ Հելլենական ազգին մեծ բարերարներու պատմութեան մէջ լայն տեղ մը կու տան անոր մատուցած ծառայութիւնները։ Կը խնդրեմ դագաղին վրայ պսակ մը դնէք հելլէն կառավարութեան անունով։»

—«Վեհ. Թագաւորը այս առտու հեռագրով ծանոյց թէ Ս. Փրկչի արքայական պատուանշանին մեծ խաչը կը շնորհէ Բաւլի Սթէֆանովիչի։ Հաճեցէք նախարարապետին, իմ և միւս նախարարներուն կողմէ ցաւակցութիւն յայտնել հանգուցեալին ընտանիքին։»

Հելլենական դեսպանն ալ այդ երկու հեռագիրները հաղորդեց հանգուցեալին ընտանիքին։

—Տ. Եոաքիմ Ս. Պատրիարքը հետեւեալ հեռագիրը ուղղեց հանգուցեալին եղբօր Պ. Եանի Սթէֆանովիչի.

«Խորապէս վշտացած Եկեղեցւոյ թանկագին զաւկին կորուստին համար, մեր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք բոլոր ընտանիքին։»

Ն. Սրբազնութիւնը ցաւակցական հեռագիր մըն ալ ուղղեց հանգուցեալին քեռորդւոյն՝ ճարտարագէտ Պ. Էթէէն Քալվոքորէսիի։

—Յունաց Պատրիարքարանի Խառն Ժողովը հետեւեալ որոշումները տուաւ.—Նամակ մը ուղղելով Պ. Եանի Սթէֆանովիչի որ Լոնտոն կը գտնուի, Օրթոտոքս Եկեղեցիին ցաւակցութիւնը յայտնել պաշտօնապէս։ Եկեղեցական տեսակէտով հանդիսաւոր յուղարկաւորութիւն մը կատարել։ Պատրիարքը, Սինոդը ու Քաղաքական Ժողովը դագաղին հետեւին՝ իբրեւ ներկայացուցիչ յոյն ազգին։ Սինոդին ու Քաղաքական Ժողովին նիստերը հինգ օր դադրեցնել՝ Եկեղեցւոյ և ազգին կողմէ իբրեւ սուգի նշան։ Յուղարկաւորութեան պիտի մասնակցին նաեւ յունական բոլոր բարեսիրական հաստատութեանց հոգաբարձութիւնները, Հալքիի աստուածաբանական վարժարանին և Ֆէնէրի մայր վարժարանին աշակերտները ու ուսուցիչները ամբողջութեամբ, ինչպէս նաեւ այս վերջնոյն հոգաբարձութիւնը որուն պատուակալ նախագահն էր հանգուցեալը։ Ահաւասիկ յուղարկաւորութեան ծրագիրը.— Գատըգիւղի Այիա Եօֆէմիա եկեղեցիին մէջ կարգ կատարուելէ ետքը, հանգուցեալին մարմինը Ղալաթիոյ քարափը պիտի փոխադրուի՝ իր շոգենաւակովը զոր նաւամակոյկ մը պիտի քաշէ. անոր պիտի հետեւին Պ. Պ. Զարիֆի ու Էվժէնիտէսի շոգեմակոյկները և Մախսուսէի Ֆէրրահ շոգենաւը։ Դագաղը պիտի տարուի Բերայի Այի Թրիատա եկեղեցին, ուր [illegible] հոգեհանգիստ պիտի կատարուի և յետոյ Շիշլիի գերեզմանատունը տարուելով մարմինը պիտի ամփոփուի Սթէֆանովիչ ընտանիքին դամբարանին մէջ։

—Նախորդ Պատրիարք Տ. Կոնստանդինոս և Սմիւռնիոյ հելլէն կաթոլիկ բարեգործական Ընկերութիւնն ալ ցաւակցական հեռագիրներ ուղղած են հանգուցեալին եղբօրը։

—Բաւլի Սթէֆանովիչ ունէր Իտալական Թագ պատուանշանի հրամանատարութեան աստիճանը և անդամ էր Կ. Պոլսոյ իտալական բոլոր բարեգործական Ընկերութիւններուն, որոնց միշտ կը նըպաստէր մեծ առատաձեռնութեամբ։ Նաեւ անդամ էր իտալական հիւանդանոցին դատարանին։ Առջի օրը, իտալական հիւպատոսարանը կնքեց հանգուցեալին գրասենեակները և քննեց թուղթերը, որոնց մէջ կան կտակագրի ծանօթագրութիւններ ու յաւելուածներ՝ զանազան թուականներով։ Այդ թուղթերուն ամէնէն նորը 1900 օգոստոս 20 թուականը կը կրէ և պատճէնն է Լոնտոնի իտալական հիւպատոսարանին յանձնուած իր կտակագրին։ Նաեւ նամակ մը կայ իր եղբօրը ուղղուած. Բաւլի Սթէֆանովիչ իր շարժուն ստացուածքներէն 30,000 օսմ. ոսկի կը կտակէ բարենպատակ գործերու և դպրոցական հաստատութեանց Կ. Պոլսոյ մէջ. այդ գումարէն 3000 ոսկին պիտի յատկանայ Ֆէնէրի մայր վարժարանին և 10,000ն ալ Յունաստանի մէջ համանման նպատակներու։ Միանգամայն հարիւր հազարական օսմ. ոսկի կը կտակէ Լոնտոն գտնուող իր եղբօրը երկու զաւակներուն իւրաքանչիւրին։ Զանազան գումարներ կտակուած են նաեւ բարեկամներու, անոնցմէ Պ. Պ. Ֆաուքլօ Մանկոյի զաւակները, որոնց կը թողուի շոգենաւային համանուն Ընկերութեան բաժնեթուղթերէն իր ունեցածները։ Հանգուցեալին սպասաւորներն ալ չեն մոռցուած։ Այս տրամադրութիւնները կը վերաբերին շարժուն ստացուածքներուն, բայց անշարժ ստացուածքներու մասին որոնք գլխաւորաբար 36 ագարակներ են Իտալիոյ մէջ, դեռ որոշում չկայ։ Զըրոյց կայ թէ Մոտայի ամարանոցը Գատըգիւղի մետրապոլիտութեան կտակած է։ Կը կարծուի թէ հանգուցեալը կարգ մը յաւելուածներով փոխած է վերոգրեալ տրամադրութիւնները։ Կտակագրին պատճէնը երեքշաբթի օրը պիտի բացուի։ Եղբօրը հեռագրուեցաւ լիազօր ներկայացուցիչ մը կարգել, բայց պատասխանեց թէ Իտալիոյ հիւպատոսարանին կը յանձնէ գործին կարգադրութիւնը։ Բաւլի Սթէֆանովիչ նաեւ հազար ոսկի կտակած է Շիշլիի գերեզմանատան մատուռին։

—Սէռվիէր սա տեղեկութիւնները կը հաղորդէ.—«Քանի մը տարի առաջ, երբ Բաւլի Սթէֆանովիչի եղբայրը՝ Պ. Եանի Կ. Պոլիս եկաւ, հանգուցեալը մեծ ընդունելութիւն մը ըրաւ անոր։ Վերջերս երբ հիւանդին ծանր ըլլալը հեռագրուեցաւ Պ. Եանի Սթէֆանովիչի, պատասխանելով հարցուց թէ մեռա՞ծ է թէ ողջ.

նաեւ յարեց թէ չի կրնար Կ. Պոլիս գալ։ Հիւանդը շատ փափաքեր է որ եղբայրը և կամ եղբօր զաւակները իր քովը գտնուին վերջին վայրկեաններուն, բայց դժբաղդաբար զրկուեցաւ այդ մխիթարութենէն։ Ենթադրողներ կան թէ Պ. Եանի Սթէֆանովիչ իմացեր է որ եղբայրը 50,000 ոսկի միայն իրեն կը կտակէ և մնացածը բարենպատակ գործերու կը նուիրէ. ուստի անոր ընթացքը այդ պարագային կը վերագրուի։ Յոյն հասարակութեան մէջ շատ կը խօսուի այդ մասին։ Կ՚ըսուի թէ Թեսալիոյ ագարակներէն մէկը Պ. Ռալլիի պիտի տրուի, զոր արդէն կը վարէ։

—Յունական լրագիր մը կ՚ըսէ թէ Բաւլի Սթէֆանովիչ երիտասարդ հասակին մէջ Իտալիա գտնուած ատեն մեծ ընտանիքի մը պատկանող աղջկան մը հետ սիրային յարաբերութիւններ ունեցեր է, բայց անոր հետ ամուսնանալու համար իբրեւ բացարձակ պայման առաջարկուեր է որ կաթոլիկ ըլլայ։ Սթէֆանովիչ այդ պատճառով պարտաւորուեր է բաժնուիլ իր սիրած աղջիկէն։ Քիչ վերջը, այդ աղջիկը ուրիշի հետ ամուսնացեր է։ Սթէֆանովիչ ալ սրտին ցաւէն որոշեր է բնաւ չամուսնանալ, սակայն ամէն անգամ Եւրոպա ուղեւորելուն կը տեսնէ եղեր իր նախկին բարեկամուհին։

—Յուղարկաւորութիւնը այսօր կը կատարուի։ Կէս օրէն ժամ մը վերջը դագաղը դուրս պիտի հանուի։ Մախսուսէի երկու շոգենաւեր կէս օրէն վերջը Ղալաթիոյ քարափէն Մոտա պիտի երթան։

—Յունաց Պատրիարքին հրամանով, այսօր, մայրաքաղաքիս բոլոր յունական եկեղեցիներուն զանգակները պիտի հնչուին ընդհատաբար։

Տէր և Տիկին Ժան Սթէֆանովիչ Սքիլցի, Տէր և Տիկին Էթիէն Ժ. Սթէֆանովիչ Սքիլցի և իրենց զաւակները, Օր. Հէլէն Սթէֆանովիչ Սքիլցի. ինչպէս նաեւ բոլոր պարագաներն ու ազգականները ցաւով կը ծանուցանեն մահը իրենց եղբօր, հօրեղբօր և ազգականին

ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐ

ԲԱՒԼԻ ՍԹԷՖԱՆՈՎԻՑ ՍՔԼԻՑԻ

որ մեռաւ երէկ, Մոտայի իր բնակարանին մէջ։

Եւ կը խնդրեն ձեզմէ որ հաճիք ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան հանդէսին որ տեղի պիտի ունենայ վաղը, շաբաթ, 7 Սեպտեմբեր։ Թափօրը պիտի մեկնի տունէն կէս օրէն վերջը ժամը 1ին։

Մոտա, Գատըգիւղ։

24 Օգոստ. 6 Սեպտ. 1901

Հանգուցեալին փափաքին համեմատ, թախանձագին կը խնդրուի ծաղկեպսակ չղրկել։

Մախսուսէի երկու մասնաւոր շոգենաւեր Ղալաթիոյ քարափէն Մոտա պիտի մեկնին ժամ 6ին (Ը. Թ.)։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԸ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը, կէս օրին, փառաւոր հանդէսով գնաց նոյն մզկիթը, ուր կատարեց ուրբաթի աղօթքը և յետոյ կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Սերվիոյ դեսպանատան գործակատարը ու առաջին թարգմանը, պարսկական նուիրակը ու առաջին քարտուղարը, պուլկարական գործակատարը և դեսպանատուններէն յանձնարարուած հինգ հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Իւմէն պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ.— Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ Լէոն ԺԳ. Պապը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղած ըլլալով, Ն. Վեհափառութիւնը հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանապետութիւնը, Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, շնորհաւորական ուղերձ մը մատուցեր է յատուկ կայս. Գահոյից։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ.— Օսմ. կառավարութիւնը նկատելով որ Սէլանիկ-Մանասթըրի և Սէլանիկ-Սկիւպի երկաթուղիի գիծերը բաւական չեն նպաստելու Գոսովայի ու Մանասթըրի նահանգաց տնտեսական զարգացմանը, մտադիր է Րումէլիի արեւմտեան մասը Ադրիական ծովին միացնելու համար, Սէլանիկ-Սկիւպի գիծէն ճիւղ մը շինել։

ԻՏԱԼԻՈՅ նոր դեսպան Բարոն Մալասբինա մարքիզը, երէկ առաւօտ, Բերա իջաւ և արտաքին գործոց նախարարին ապարանքը երթալով, յանձնեց իր յանձնարարագիրներուն պատճէնը։

ՖԷՐԻՏ ՓԱՇԱ, որ յատուկ պաշտօնով Հռոմ ու Մատրիտ ղրկուած էր, Բարիզէն ճամբայ ելեր է Կ. Պոլիս գալու համար։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպանատունը խնդրեց Բ. Դուռնէն որ մաքսային բարձրացեալ սակացոյցը չգործադրուի, մինչեւ որ վաւերանայ կնքուած առեւտրական դաշնագրութիւնը։

ՁԿՆԱՐԱՆԸ.— Ծանուցուեցաւ թէ ձկնարանին մէջ երկու անասնաբոյժեր պաշտօնի կոչուած են, որպէս զի մօտ ծովեզերքներէ բերուած ու աւրուած ձուկերու վաճառումը արգիլուի։ Արդ, ձեռնհաս պաշտօնատունը որոշեց թէ այդ անասնաբոյժերը մինչեւ որ տեղեկագիր չտան ձկնարանին մէջ ձուկի վաճառում պիտի չկատարուի։

ՓՈՒՌԵՐԸ.— Թաղապետական շրջանակներէ ոմանք սկսած են գործադրել Քաղաքապետութեան այն որոշումը, որով փուռերու մէջ ջրհորները պէտք է կոյուղիներէն հեռու ըլլան, փուռերու բերնին և գործաւորներուն մէջտեղի մասը չիմէն թոյլ չինուին. խմոր շաղուողները փողոցի կօշիկով չմտնեն խմոր պատրաստուած տեղը, ուր մուճակներ հագնին եղեր։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱՆԵՐԸ.— Ռումանիոյ կառավարութիւնը որ Կ. Պոլսոյ, Իզմիրի ու Սագըզի ժամանումներուն դէմ հաստատուած քարանթինան վերցուցած էր, որոշեց որ այդ տեղերէն հոն գացող շոգենաւերը Քէօսթէնճէի ու Սուլինայի նաւահանգիստներուն մէջ ախտահանումներու ենթարկուին և անկէ վերջը դուրս հանուին ուղեւորները ու ապրանքները։

—Ռուս կառավարութիւնն ալ վերցուց Կ. Պոլսոյ ժամանումներուն դէմ սահմանուած քարանթինան։

ԲՈՐ ՍԱՅԻՏԻ մէջ, չորեքշաբթի օրը, ժանտախտէ մէկ դէպք պատահեցաւ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԽՏԻՎԸ, Օրլէանի Հանրի իշխանին մահուան առթիւ, Մարթինօ փաշան Շարթրի դուքսին մօտ ղրկեր է՝ ցաւակցութիւնը յայտնելու։

Պ. ՄԻՍԱԹՈՎԻՉԻ համար կ՚ըսուի թէ նորէն Կ. Պոլսոյ սերպիական դեսպան պիտի կարգուի։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ օտար ապրանքներու մաքսատան անօրէն Սամի էֆ.ի համար ըսուեցաւ որ 190,000 ղրուշ խորտակած ըլլալուն համար պաշտօնէ դադրեցուած է։ Ձեռնհաս պաշտօնատունը գրաւի տակ առեր է Այաս Փաշայի և Վօսփորի մէջ անոր ունեցած երկու տուները. նաեւ անոր երաշխաւորին՝ Մըսըր Չարշիի վաճառականներէն Մուսթաֆա էֆ.ի ապրանքները։

ԿԵՂԾՄԱՇԿ.— Բիւյիւք Չէքմէճէի Ֆէներ, Պէլկրատ, Պաղչէքէօյի և ուրիշ գիւղերու ալոց մէջ կեղծմաշկ երեւան եկած ըլլալով, ձեռնհաս պաշտօնատունը գրեց Քաղաքապետութեան որ առժամեայ բժիշկ մը ղրկուի հոն։

ԼՈՐՏ ՔՐՈՄԸՐԻ համար եգիպտական լրագիրները կ՚ըսեն թէ Անգլիոյ կամ Հնդկաստանի մէջ կարեւոր պաշտօնի մը պիտի կոչուի։

ՍՈՖԻԱՅԻ ոստիկանութիւնը յիսուն դատապարտեալներ ձերբակալեր է։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ որոշում մը տուաւ Մաքրգիւղ գտնուած հողի մը մասին որ երկաթուղիին մօտ կը գտնուի և Ֆէրիտէ հանըմի ու Տառեան ընտանիքին կը պատկանի։ Այդ որոշման համաձայն նոյն հողը երեք մասի պիտի բաժնուի։ Առաջնոյն մէկ մեթրին համար 40 ղրուշ պիտի տրուի, երկրորդին՝ 30 և երրորդին ալ 18։

ԻԶՄԻՏԻ հաշուակալ Հասիպ էֆ. կ՚ըսէ Սէրվէթ, 95,000 ղրուշի բաց մը ունենալով քննութեան ենթարկուեր է։

ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ.— Թատերախաղերը նոյն իսկ կրթական նախարարութեան հրամանով եթէ իբրեւ գիրք հրատարակուած ըլլան, առանց Տպագրական Տեսչութեան արտօնութեանը պիտի չկրնան ներկայացուիլ։ Այդ մասին հարկ եղած հրամանները տրուած են պատկանած տեղերը։

ՍԿԻՒՏԱՐ-ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ թրամուէյի գիծին յանձնառութեան տետրը ու պայմանադրութիւնը զոր հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը պատրաստած էր, Պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին կողմէ քննուեցաւ և ընդունելի դատուեցաւ։ Պետական Խորհուրդին այդ որոշումը տեղեկագրով մը մատուցուեցաւ Մեծ-Եպարքոսին որ նախարարաց Խորհուրդին պիտի ներկայացնէ։

ՀՐՇԷՋ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց Կ. Պոլսոյ զանազան մասերու հրշէջ գործիքներու պակասները լրացնել, հրդեհներու առաջքը առնելու համար։ Ձեռնհաս պաշտօնատունը ձեռնարկեց կայս. այդ հրամանին գործադրութեանը։

ԿՂՄԻՆՏՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ.— Դրամատէրներէ ոմանք կայս. կառավարութեան պիտի դիմեն՝ Կ. Պոլսոյ մէջ կղմինտրի մեծ գործարան մը հաստատելու համար։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ քարափին շինութիւնը փութով առաջ կը տարուի։ Ցամաքի մասը բաւական լեցուած էին քարով ու աւազով։ Ոմանք կարծած են թէ ծովեզերքը նետուած կարմիր քարերու վրայ պիտի կառուցուի քարափը, բայց այնպէս չէ. այդ քարերը ալիքներու ոյժը կոտրելու համար դրուած են. բուն իսկ քարափը անոնց ետեւէն պիտի սկսի. հիմա այդ մասը կը լեցուի. միւս կողմէ ալ կայարանի արտաքին և անգլիական գերեզմանատան միջեւ եղած մասը կը շինուի։

ՏԷՆԻԶԼԻԻ գաւառին (Այտըն) նախորդ կառավարիչ Շէմսի փաշա, որ Կ. Պոլիս եկած էր ու Պէշիքթաշ կը բնակէր, հիւանդ ըլլալով առջի գիշերը մեռաւ։

ՍԱԳԸԶԻ մէջ նուշի բերքը այս տարի առատ է և գինն ալ բաւական բարձր. բայց տեղւոյն քարափի Ընկերութիւնը շատ բարձր տուրք առնելուն համար, գնողները Սամոս կղզին կը դիմեն։

ՄԱԼԱԶԿԵՐՏԻ մէջ զօրանոց մը պիտի կառուցուի 130,000 ղրուշի ծախքով։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ նահանգին հաշուեքննիչ դատաւոր կարգուեցաւ Չաթալճայի հաշուեքննիչ դատաւոր Ահմէտ էֆ.։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու Թղթատարական վերատեսչութիւնը որոշեց աւելի բարեկարգել հեռագրական գործառնութիւնները։

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ.— Քէօսթէնճէէն երկուշաբթի օրը Կ. Պոլիս պիտի ժամանեն իտալացի զբօսաշրջիկներ։

ՋՈՒՐԵՐԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնատունը նկատելով որ աղբիւրի սովորական ջուրեր իբրեւ Թաշ Տէլէնի ջուր կը ծախուին, զանազան տեղերէ նմոյշներ բերել տուաւ տարրալուծելու համար։

ՄԱՆԻՍԱՅԻ հելլենական փոխ-հիւպատոս կարգուեցաւ Զմիւռնիոյ հելլենական հիւպատոսարանին քարտուղար Պ. Վաթիքիոթիս։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.— Գարամանեան Կարապետ էֆ.ի Զիւմճի խանին սենեակին սպասաւորը՝ Պետրոս՝ 30 տարեկան՝ երէկ առաւօտ յանկարծամահ եղած գտնուեցաւ նոյն սենեակին մէջ։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՀՐԴԵՀԸ.— Ինչպէս ծանուցինք, Սկիւտար Պաղլար Պաշըի հրդեհը որ սկսաւ առաղձագործ Շիրինեան Գարեգին էֆ.ի տունէն, առաջ եկած է թուային մէջ թողուած փայտերէն, ուրկէ ծխնելոյզը բռնկեր է։ Սկիւտարի կառավարիչը և ուրիշ պաշտօնատարներ թէև անմիջապէս հրդեհին վայրը փութացին, սակայն ջուր չգտնուելուն համար կարելի չեղաւ ժամանակին առնել վտանգին առաջքը։ Այդ միջոցին նաեւ կարելի չեղաւ ջուրի Ընկերութեան բանալին գտնել։ Աւասիկ այրած տուները, տէրերուն անունները և ապահովագրութեան գինները.—Շիրինեան Գարեգին էֆ.ի տունը՝ 500 ոսկի Իւնիոն տը Բարի Ընկերութեան, մանկաբարձ Լօիզե փաշայի տունը՝ 350 ոսկի՝ նոյն Ընկերութեան, Հայոց եկեղեցիին երկու տուները ու վարժարան մը՝ 400 ոսկի և ապահովագրական Իւնիոն Ընկերութեան անօրէն Գայսէրլեան Սիմոն էֆ.ի տունը՝ 1600 ոսկի՝ նոյն Ընկերութեան։ Գումար 2850 ոսկի։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.—Երէկ իրիկուն ժամ 9ին, Պէշիկթաշի մէջ Վեհ. Սուլթանին սենեկապետներէն Ֆաիգ պէյի ծովեզերեայ ապարանքին ետին գտնուած պարտէզին մէջ քէօշկ մը այրեցաւ։

SIROP & VIN DUSART

Կը տեսնէի որ ամէն օր կաթս կը նուազէր և աղաս կը սկսէր ծիւրել. այն ատեն ստիպուեցայ կաթէն կտրել զայն այնպիսի ժամանակամիջոցի մը մէջ երբ օ և է գոհացուցիչ սնունդ չիկայ անոր համար։ Այդ առթիւ սիրօ տիւզարին վրայ խօսիլը լսեցի և փորձեցի զայն։ Որքան մեծ եղաւ ուրախութիւնս երբ տեսայ որ կաթս իր առաջին առատութեամբ եկաւ և աղաս սկսաւ վերստանալ իր ուժն ու առողջութիւնը։ Պարտք կը զգամ այս հանրային վկայութիւնը տալու սոյն թանկագին դեղը հնարողին համար։

ՏԻԿԻՆ ՏԻՒՊՈՒԻ.

ԱԶԴ.— Շախու առնուած հին գրադարանի մը մէջէն ՈՍԿԻ ՄԱՏԻՏ ՄԸ գտնուած է, որուն մէկ ծայրը Պ. Բ. գիրերը փորագրուած են։ Դիմել Արեւելքի խմբագրութեան։ Պէտք է մատիտին տիրոջ հասցէն և մատիտին նկարագրութիւնը պարունակող նամակ մը յանձնել։

Ազգային Լուրեր

Տ. Տիրայր վարդապետ Մարգարեան՝ իր իսկ փափագով վաղն առաւօտ պատարագ պիտի մատուցանէ Ազգ. Հիւանդանոցի մատրան մէջ, և միջօրէին, իր և փաստաբան Յակոբ Պահրի էֆ.ի հաւաքական ծախքով, սեղան մը պիտի տայ Հիւանդանոցի և Ս. Յակոբայ որբերուն։ Սեղանին ներկայ պիտի գտնուին Մարգարեան և Պահրի ընտանիքներուն բոլոր անդամները։

—Եդեսիոյ գաւառական ժողովը Վիճակին առաջնորդ ընտրեր է Վիճակին Տեղապահ Տ. Անանիա Ծ. Վ. Հազարապետեանը։

—Սամսոնի նորընտիր Առաջնորդ Տ. Յակոբ եպիսկոպոս Աչըգ ընդուներ է իր նոր պաշտօնը։

—Պ. Բաւլի Սթէֆանովիչի յուղարկաւորութեան հանդէսին, որ այսօր կը կատարուի, Ս. Պատրիարքին կողմէ ներկայ պիտի գտնուին Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան, Եզեկիէլ Ծ. Վ. և Մկրտիչ էֆ. Մելիքեան։

—Խարբերդի Պատ. Փոխանորդ Եղնիկ Ծ. Վ. Գալըմքճեան առաջիկայ չորեքշաբթի օր իր պաշտօնատեղին պիտի մեկնի։

—Ուսումնական Խորհուրդը իր երէկի նիստին մէջ հետեւեալ խնդիրներով զբաղեցաւ.— Դպրոցական նոր տարեշրջանին առթիւ Խորհուրդը նկատելով որ Կազմական Կանոնագրին 18րդ և 31րդ յօդուածներուն տրամադրութեանց համաձայն, հարկ է որ ազգ. վարժարաններու մէջ գործածուին մի միայն այն դասագրքերը որոնք վաւերացուած են, ինչպէս նաեւ պաշտօնավարեն այն ուսուցիչները որոնք ունին իրենց ճիւղին վերաբերեալ կանոնական վկայականը, որոշեց հրաւիրել շրջաբերական գրով մը մայրաքաղաքիս Թ. Ղ. Խորհուրդները, հոգաբարձութիւնները, ինչպէս նաեւ տեսուչ և դասատու-ուսուցիչները որ ուշադիր ըլլան կանոնական այս տրամադրութեանց ճշգրիտ գործադրութեանը, աւելցնելով միանգամայն որ զանցառուները պատասխանատու պիտի ըլլան Ուսումն. Խորհրդոյ առջեւ.—Խորհրդոյ քարտուղար Գառնիկ էֆ. Հայկեան բողոքագիր մը մատուցած ըլլալով Ս. Պատրիարքին, Արեւելքի երեքշաբթի օրուան թուով հրատարակուած յօդուածի մը նկատմամբ, Ն. Սրբազնութիւնը Խորհրդոյ յանձնած էր զայն ի գիտողութիւն։ Խորհուրդը Ս. Պատրիարքին յանձնարարութեան համաձայն, ի նկատի առնելով սոյն բողոքագիրը և նկատելով որ Գառնիկ էֆ. յատենի Խորհրդոյ եւս կը պահանջէր այս մասին քննութիւն կատարել, որոշեց ըստ այնմ հարկ եղածը ի գործ դնել.—Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը եկեղեցւոյ սնտուկին անձկութեան պատճառաւ կը յայտագրէր թէ հարկադրեալ դադրեցուցած էր Էթ-Մէյտանի դպրոցին յատկացուցած նպաստի թոշակը։ Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով յիշեալ վարժարանի մատակարարութեան խնդիրը և գիտնալով որ նոյն վարժարանին Հոգաբարձութեան կողմէ մատուցեալ գրով մը ինչ ինչ առաջարկութիւններ մատուցուած են, արժան դատեց նախապէս նոյն գիրը յանձնել Ազգ. Տնտես. Խորհրդոյ, որպէս զի քննելով այդ առաջարկութիւնները և նոյն վարժարանին եկամտական վիճակը, յայտագրէ իր կարծիքը՝ այն անօրինելու համար պարտ ու պատշաճը,—Ս. Պատրիարքը Կրօն. Ժողովոյ որոշմամբ պաշտօնագրով մը դիտել կուտար ազգային վարժարաններու մէջ եկեղեցական երաժշտութեան հետ, հայկ. ձայնագրութեան ուսուցման պէտքը և ինչ ինչ հրահանգներ կը հաղորդէր։ Խորհուրդը հարկ դատելով այս ճիւղերուն ձեռնհաս մէկ քանի անձանց կարծիքը առնել, որոշեց իր առաջիկայ նստին խորհրդակցութեան հրաւիրել Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ աւագերէց Խանձեան Տ. Գաբրիէլ և Տ. Աբրահամ քահանաները, ինչպէս նաեւ Արամ Բժշկեան և Գրիգոր Մէհտէրեան էֆ.ները.—Ադրիանուպոլսոյ Ազգ. վարժարաններու հոգաբարձութիւնը գրով մը կը յայտագրէր վարժարաններու բարեկարգութեան և ուսանողներու զարգացմանը համար իր ինչ ինչ կարգադրութիւնները և կը խնդրէր Խորհրդոյ կարծիքը անոնց նկատմամբ. յանձնուեցաւ նախապէս Կարապետեան Պետրոս էֆ.ին ուսումնասիրել զայն և յայտագրել իր կարծիքը։—Վանայ Հայկ. որբանոց վարժարանի հիմնադիր Տէօրէն Համբարձում էֆ. Երամեան գրով մը Ս. Պատրիարքին ներկայացուցած էր վարժարանին անցեալ քսաներեքերորդ շրջանին ուսումն. վիճակին և նիւթական մատակարարութեան տեղեկագիրը, յայտարարելով թէ Օգոստոս մէկին դադրած կը վերաբանար դպրոցը նիւթական աննպաստ պայմաններու մէջ։ Ն. Սրբազնութեան յանձնարարութեան համաձայն Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ նոյն տեղեկագիրը և հաստատելով հանդերձ, նոյն վարժարանին մատուցած օգտակար արդիւնքները, իր անդամակիցներէն Յակոբ Գուրգէն էֆ.ի յանձնեց քննել մատակարարութեան ճիւղը և անոր բարւոքման համար պէտք եղած միջոցները առաջարկել։—Խորհրդոյ անդամներէն Հրանտ էֆ. Ասատուր տեղեկութիւն տուաւ թէ Տնտեսական Խորհրդոյ հրաւիրման վրայ անցեալ չորեքշաբթի օր ներկայ գտնուած էր Խորհրդոյ նստին՝ խորհրդակցելու համար Փալազեան էֆ.ի յարուցած պահանջի խնդրի մասին և Խորհուրդը տեղեկանալով այդ խորհրդակցութեան արդիւնքին, որոշեց արձանագրել։—Պէշիկթաշի Մաքրուհեան վարժարանաց տեսչութեան կողմէ յայտագրուած էին վարժարանին նախորդ տարեշրջանին մէջ առաջադէմ և գովելի վարքով չորս աշակերտաց և աշակերտուհեաց անունները։ Խորհուրդը որոշեց միւս իր նմաններուն հետ նկատողութեան առնել այս յայտագիրը։ Խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ վարժարանական և ուսուցչական խնդիրներով։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Սափրիչ հայ արհեստաւորաց կասկի տրամադրութեան համաձայն, յառաջիկայ երեքշաբթի օր (Օգոս. 28ին) Տ. Մկրտիչ Ս. Արքեպս. Վեհապետեան Հիւանդանոցիս Ս. Փրկչի մատրան մէջ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ի հանգիստ հոգւոց ննջեցելոց յիշեալ բարեսէր արհեստաւորաց, զոր ի գիտութիւն բարեպաշտ ազգայնոց կը ծանուցանենք։

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍ Գրական և Քաղաքական Շաբաթաթերթի Բ. տարեշրջանի 34րդ թիւը հրապարակ ելաւ այս առաւօտ հետեւեալ շահեկան բովանդակութեամբ.

Օրուան կեանքէն Տ. Ա.—Ի պէտս... արտադրողաց. ԳՐ. ՄԱԼԽԱՍ։—Բանաստեղծութիւններ. Նախատօնակը. Մ. Ա. ՃԵՄԵԱՆ. Ալ հոգս չէ. ՎԱՀԱՆ ՄԱԼԷԶԵԱՆ։—Գեղեցկին հանդէպ (Նոր պատասխաններ Մէքսէթէսի հարցումին)։—Հռիփսիմէ եւ Հոռոմն (Հայ հեքեաթ՝ գերմաններէն է թարգմանուած) ՖՐԻՏՐԻԽ ՊՕՏԸՆՇԹԷՏ։—Ցուցասեր։

ՄԱՍԻՍի տարեկան բաժանորդագինն է Կ. Պոլսոյ համար ՔԱՌՍՈՒՆ ղրշ. եւ գաւառներուն համար ՅԻՍՈՒՆ ղրշ.։ Արտասահման 12 Ֆրանք կամ 5 ռուբլի։ Խմբագրութեան կեդրոնն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, թիւ 13։

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսթանթինոբլ)

ՌՈՒՍԻԱ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. 6 օգոստոս.— Պետերսպուրկսքիա Վիէտոմոսթի խաբեւ կը մերժէ Բերլիներ Լոյթի հրատարակութիւնները՝ Ռուսիոյ քաղաքականութեան մասին։ Բերլիներ Լոյթի թերթը կը յայտնէ թէ Ռուսիոյ արեւելեան քաղաքականութիւնը, անոր ամբողջ օտար քաղաքականութեան նման, շատ պերճախօս ապացոյցներ տուած է անոր խաղաղասէր ընթացքին և ճարտարութեանը՝ պալքանեան երկիրներու մէջ անդորրութիւնը պահպանելու համար, ուստի որ և է լրագրի յերիւրանքներ, չեն կրնար նոյն իսկ ամենափոքր ստուեր մը ձգել Ռուսիոյ դիւանագիտութեան և Ռուսիոյ ու Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դիւանագիտական յարաբերութեանց վրայ։ Պետերսպուրկի լրագիրը կը յուսայ թէ Վիէննայի դահլիճը չի համակրիր Ռուսիոյ դէմ ուղղուած այդ տեսակ յօդուածներու։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Ժանտախտի յանձնաժողովը յայտարարեց թէ Կ. Պոլիս վարակուած չէ ժանտախտէ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՔԷՐԹԱՈՒՆ.— Մասնաւոր հեռագիր մը նայելով Բարքլէյսան դաշտավայրին օրէնսդրական խորհուրդին անդամ Պ. Վան Տէնհէվէր ձերբակալուեր է Պաուրկերսթորփի մէջ, զէնքեր պահած ըլլալու յանցանքով։

—Ոսթրիչենքէրի և Կրութֆօնթայնի միջեւ հաղորդակցութիւնները ընդմիջուած են։ Կը կարծուի որ Շիբէքս հրամանատարը այդ կողմերը կը գտնուի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Միտտլպուրկէն (Բարքլէյսի դաշտավայր) կը հեռագրեն Ռիւթէրի սեպտ. 5 թուականով թէ Սքոթել գնդապետը, նոյն առտուն, Բերգպէսթուրկի հարաւային կողմը, գերի բռներ է ամբողջ պոէրական զօրախումբ մը՝ Լոթէրի հրամանատարութեամբ և 163 հոգիէ ու 200 ձիէ բաղկացած։ Այդ ճակատամարտին մէջ 12 Պոէրներ սպաննուեր և 46 ալ վիրաւորուեր են։

ՆԻՔՈԼԱ ԿԱՅՍՐԸ

ՔՈՊԷՆՀԱԿ.— Ֆրէտէնսպուրկէն կը ծանուցանեն թէ Ռուսիոյ կայսրը երկրորդ անգամ պիտի չայցելէ այդ քաղաքը։ Չարը Ֆրանսայէն ուղղակի Ռուսիա պիտի ուղեւորի՝ Սբալայի որսորդութեանց մասնակցելու։

—Չարը ու Չարուհին իրենց զաւակներուն հետ Ֆրանսա պիտի երթան։

(Աժանս Նասիոնալ)

Պ. ՄԱՔ ՔԻՆԼԻ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 6 սեպտ.— Պըֆալոյէն (Նիւ Եորքի նահանգ) կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգաց նախագահ Պ. Մաք Քինլի արկածի մը զոհ գացեր է։ Վիճակը շատ ծանր է։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍՐԸ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Նիքոլա կայսրը Ֆրանսայէն մեկնելէն ետքը Սբալա (Լեհաստան) պիտի երթայ որսորդութեան համար։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

ԼՈՆՏՈՆ.—Քէյփթոունէն կը հեռագրեն թէ Անգլիացիները գերի բռներ են Լոթէրի պոէրական զօրախումբը։

—Բարքլէյսէն կը գրեն թէ Տէվէթ զօրավարը՝ բազմաթիւ զօրախումբի մը գլուխը անցած կ՚ուղղուի դէպ ի Բարքլէյսի հիւսիսային կողմը։

ԼԻԶՊՈՆԱ.— Բորթուկալի կառավարութիւնը գրաւեց Մոզամպիքի սահմանագլուխին մօտ գտնուող Պոէրներու զէնքերը։

ԼԱ ՀԷ.—Հոս գտնուող Պոէրները շինծու կը նկատեն այն լուրը թէ Տէվէթ զօրավարը յայտարարութիւն մը հանելով սպառնացած ըլլայ սեպտ. 15 անդին հրացանի բռնել անգլիացի բոլոր գերիները։

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ.—Ելմտացոյցի յանձնաժողովը սեպտ. 10ի երեքշաբթի օրը պիտի վերսկսի իր նիստերուն։

ՑՈՐԵՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Ցորենի հրապարակը այսօր շատ ոգեւորուած էր և գիները զգալի կերպով բարձր էին. վերջին գինն էր 77.75։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

ՀՌՈՄ.—Սան Ճէրոլամոյի վէճը այնքան ծանրացաւ որ խզում մը հաւանական է Աւստրիոյ ու Իտալիոյ կառավարութիւններուն միջեւ։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲԱՐԻԶ.—Բէքինէն կը հեռագրեն թէ Պոքսըրներու նոր ապստամբութիւն մը մօտալուտ է։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

ԲԱՐԻԶ.—Էքուաթորի հանրապետութիւնը իր նաւատորմիղով և բանակով կ՚օգնէ Վենեզուէլայի, Քոլոմպիայի դէմ։

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՅ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

ՍԷՆ ՊԷՆուա (Մանչերու) ի Կալաթա
ՍԷՆ Ժոզէֆ (աղջկանց) ի Բանկալթի

Յատուկ խնամով մայրենի լեզուի դասաւանդութիւն Հայ ուսանողաց համար։

763 8—10

ՍԱԿԱՐԱՆ

Այսօր վերջացող շաբթուս մէջ օտար արժեթուղթերը կայուն վիճակ մը ունեցան, բայց Օսմ. թուղթերուն սակերը բաւական իյնալէ և կարեւոր ելեւէջներ ընելէ յետոյ դարձեալ գրեթէ գտան իրենց նախորդ գիները և այսօր ալ. երէկ իրիկունէ սկսեալ գնողները մեծամասնութիւն կը կազմեն Սակարանին մէջ, և առայժմ երեւոյթները այնպէս յուսալ կու տան թէ անկումէ աւելի բարձրացում մը հաւանական է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ
ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Օ.	26	27 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	26	29
Ամէնէն վար գին	»	26	27
Րումէլիի Երկթ. զաղ.	Ֆր.	101	87
Ամէնէն բարձր գին	»	102	37
Ամէնէն վար գին	»	101	87

ԲԱՑՈՒՄ 25 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	26	32 1/2
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	102	61 1/2
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		12	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթոմ.		0	10
Սոս. Օթ. Տը Շանժ է Վալէօռ		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	—
Թրամուէյի բաժնեթ.		5	87
» ժուիսանս		191	75
» պարտամ.		476	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		461	—
Թ[illegible]		83	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն ամիս	Ղրշ.	109	05
» » » չէք	»	109	30
Բարիզ » »	Ֆր.	22	98 3/4
» » » չէք	»	22	96
Պէրլին առաւ. չէք	Մարք	18	55
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	78

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	20
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Բոլ Իմբէրիալ	»	90	30
[illegible]	»	52	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	04
Մէճիտիէ	»	99	—
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Օ.	8	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 6 Սեպտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ		93	02 1/2
Օսմանեան Ռանթ Սեռի Բ.		49	25
Օսմանեան Ռանթ Սեռի Դ. բաց.		24	37
Օսմանեան Ռանթ Սեռի Դ. գոց.		24	37
Օսմանեան Պանքա		11	—
Ռուսական 1890		94	—
Հելլենական 5%		39	—
» Մօնօբօլ		39	50
Պուլկարական 1888		81	—
Եգիպտական Իւնիֆիէ		107	37
Տօմէնիալ		104	12
Թ[illegible]		8	30
Այտընի երկաթուղի		13	—
Փոխառութիւն		25	350

ԲԱՐԻԶ, 6 Սեպտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3%		101	87
» » 3 1/2 %		101	90
Օսմ. Ռանթ. Սեռի Դ.) բաց.	Ղրշ.	21	72
) գոց.	»	21	97
» » » Բ.	»	49	65
« « « Գ.	»	26	60
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	524	—
ՐՕ մէնիէ	»	435	-
Րումէլիի երկաթուղի	»	103	50
Օսմ. ճորամանուէ	»	503	—
Օսմ. Ռէժի	»	311	—
Բէյրութ Թէլէց 4%		406	—
Քրէտի Լիոնէ		1042	—
Պորտուգալական Ռանթ	»	98	87
Սպանիական արտաքին	»	71	95
Թուրքական	»	83	50
Ձ... ...ժանի վրայ	»	25	210
Դաշնաւորեալ	»		3

ՊԵՐԼԻՆ, 6 Սեպտեմբեր

Օսմանեան	»	—	—
Րումէլիի երկաթուղի	»	99	90
Անատ. երկթ. պարտամուրհակ	»	99	90
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս.	»	20	300

ՎԻԷՆՆԱ, 6 Սեպտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	238	60
Րումէլիի Երկաթուղի	»	95	50
Օսմ. Ռէժի	»	278	—

ԱՂՋԿԱՆՑ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՔՈԼԷՃ
ՑԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Սոյն քոլէճի վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ սեպտեմբեր 4)17ին։ Գիշերօթիկ աշակերտուհիք կը սպասուին սեպտ. 3)16ին։

Աշակերտաց ընդունելութեան համար պէտք է դիմել նամակաւ առ տնօրէնուհին, Տօքթ. Բաթրիկ, Պոլիս, ամերիկեան Պայպըլ Հաուզի միջոցաւ, կամ սեպտ. 1)14է վերջը վարժարան դիմելով։ 12—12

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսունըրոր տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, հանգուցեալ Մուխթար Յակոբ աղայի տունը։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԻԼԱՆ

ԽԱՉԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅ ՇԱՀԱՆԷ

Խաչինէի Խասսայի շահանէճէ միւպայեա օլունաճագ մուշամմա եազմուրլըղըն մինագասասընա պաշլանըլաճաղընտան իթպու թալիպ օլանլարըն Խաչինէի ճելիլէի միւշարիւլէյհա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 22 աղուսթոս 307 2—3

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուակաց դրամագլուխ, ցման եկամուտ, եւայլն.

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուրուէք.—Առաւաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՐ, ընդհանուր գործակալ, Խնաէէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

կաթիլներու մէջ ամփոփուած
ՊՐԱՎԷԻ ԵՐԿԱԹ
FER BRAVAIS
Ամենէն ազդեցիկ դեղն է
Անարիւնութիւնը, դեղնութիւնն ու տժգունութիւնը բուժելու։ Ոչ անախորժ համ ունի եւ ոչ ալ հոտ. աշխարհի բոլոր բժիշկները կը յանձնարարեն Ֆեր Պրավէն։
Փնդութիւն չի տար։ Ակռաները չի սեւցըներ։ կարճ ժամանակի մէջ կուտայ Առողջութիւն, Կայտառութիւն, Ոյժ եւ Գեղեցկութիւն։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի թէ կաթիլի եւ թէ դեղահատի ձեւով ամէն դեղարաններու, մթերանոցներու մէջ։
Մթերանոց, Թիւ 130, Լաֆաեէթ փողոց, Բարիզ։

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Ի ԼՈՆՏՈՆ
Ընկերութեան գրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին
162, 924, 140 ֆրանք
Վարկեան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և լուծ 31 դեկտեմբեր 1898ին
29, 765, 473 ֆրանք
Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաթոշակ, եւն.
362, 858,507 ֆրանք
1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 թոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Գ. Գ. ԵՏՈՒՐՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըք փողոց, Ալալէմճի խան։
Մեկնողներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ։
Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթլի խան։

ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԵԱՆ
ԱՄԵՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ
Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիզութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որդեծնութենէ կը զրկեն զմարդ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻՋՈՒԹԻՒՆՆ անվնաս կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԹԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու։
Ջերմամիզութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանցքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այս անպատեհութիւններէն։ Նմանապէս անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարապ տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը փճացնեն իրենց առողջութիւնը։
Սանդալ Սալօլէ Էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ Զգուշացէք անուններու նմանութենէն. ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք։
661 51—52

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ
ՄԻԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋՕՐԻ ՀՈՐՋԱԿԱՒՈՐ ՍԱՆԴԱԼՈՎ
SANTAL MIDY
ՍԱՆԴՕԼ ՄԻՏԻ
Անվնաս. կը ջնջէ ցաւերն, սեղմումը, ներքին հոսումները, 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները. յոյժ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանցքաբորբոքման, արիւնամիզութեան, առանց մէջցաւ պատճառելու զօր առաջ կը բերեն անզօր և ուրիշ դեղերու հետ խառն սանդալները։
Ամէն քաբսիւլ ՄԻՏԻ անունը կը կրէ։
Ամէն դեղարաններ
A.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տ'' Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Եանըն գարեչրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըգուրճեանց դէմը)
Կատարելագործեալ դարբնէզնիերու միջոցաւ ամենատարբեր ցաւած ատամներ մէկ անգամէն կը լեցնէ. ցաւով դիմելու և բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։
Նորագոյն եղանակաւ, ոսկի, ճենապակէ և կաւճուկան արհեստական ատամներ կը պատրաստէ, յար և նման բնականին, դիմացկունութիւն քսան տարիի, ժամադրութիւն և ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։
Բերնի հիւանդութեանց խնամարկութեան կը բաժնէ ինչպէս նաեւ թէպէտև ցեղերու և ամենակատարելագործեալ ագցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի առաւաճանութեան։
Յ. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ (միջեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (միջեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունի։
Ծանօթ.—Պատույ հասցէի ժամանակաց ՋԳԱՆՆԻՆ!! 197

LE PHENIX AUTRICHIEN
ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ
ԿԱՅՍ. ԱՐԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ	ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար	Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար
Մինչեւ 1898 դեկտ. 31, 31,008,000 Ֆր.	Մինչեւ 1898 դեկտ. 31, 17,000,000 Ֆր.

Սոյն Ընկերութիւնը լաւագոյն պայմաններով կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ շէնք, կարասիք ու ապրանք նաեւ անձեր, թէ Պոլսոյ և թէ գաւառներուն մէջ։ Ընկերութեան դրամատունն է Բրէտի Լիոնէ։ Գրասենեակ, Պոլիս, Հանօբուլօ խան, Թիւ 53—56։
Լիազօր Ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ
745

1900ի ԲԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ
ՊԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԹԵԹԵՒՈՒԹԻՒՆ
ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ
ՆԻՈՒ-ՀՈՄ
Ստացած է մեծ մրցանակ և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին։
Թուրքիոյ համար միակ Ներկայացուցիչ Յ. Կ. ՄԻՐԱՆԵԱՆ ՈՐԴԻՔ
ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ.—Պոլիս, Պահճէգաբու, Համիտիյէ Ճատտէսի Թիւ 7
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—Իզմիտ, Սիլիվրիի, Աֆիոն-Գարահիսարի եւն.ի մէջ։ 575

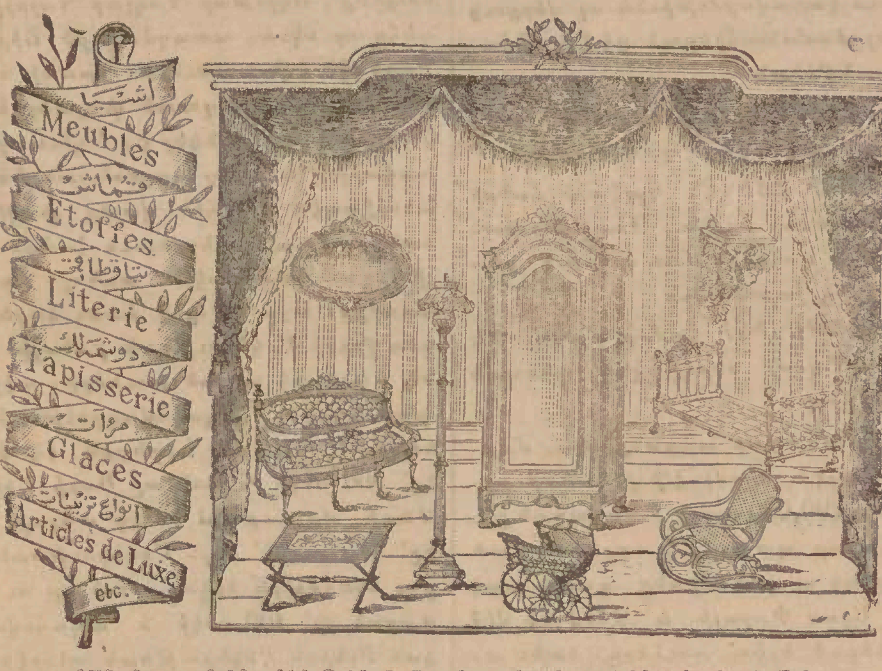

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ
ԺՈՐԺ ԲՕԱԼԹԻԻ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ
Բերա, Գապրիստան փողոց, քաղաքապետութեան շէնքին դիմաց
ՎԱՃԱՌՈՒՄ
Ննջասենեակներու, սրահներու, ճաշարաններու յատուկ կարասեաց։ Ամերիկեան կարասիներ։ Իտալիոյ միացեալ գործարաններու կարասիներու մթերանոց (գործարանի գնով վաճառում)։ Ամբողջական կահաւորում տուներու, պալատներու, գրասենեակներու, եւայլն։
744 ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ 12—52

ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ
HUNYADI JANOS
Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ ճամբու
ՋԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ
Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր
ANDREAS SAXLEHNER
Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1311	[illegible]	724	[illegible]	126
[illegible]	2607	[illegible]	2906	[illegible]	1895	[illegible]	2273	[illegible]	1113
[illegible]	1541	[illegible]	895	[illegible]	775	[illegible]	2709	[illegible]	1725
[illegible]	2377	[illegible]	4311	[illegible]	1581	[illegible]	2557	[illegible]	1172
[illegible]	1822	[illegible]	927	[illegible]	2720	[illegible]	1057	[illegible]	1200
[illegible]	1364	[illegible]	2383	[illegible]	2600	[illegible]	1735	[illegible]	1328
[illegible]	1076	[illegible]	1713	[illegible]	595	[illegible]	2419	[illegible]	1548
[illegible]	841	[illegible]	504	[illegible]	2554	[illegible]	1082	[illegible]	2257
[illegible]	4431	[illegible]	2464	[illegible]	5540	[illegible]	4100	[illegible]	1476
[illegible]	1671	[illegible]	1530	[illegible]	1080	[illegible]	4036	[illegible]	487
[illegible]	1237	[illegible]	1341	[illegible]	1058	[illegible]	1535	[illegible]	2429
[illegible]	1244	[illegible]	854	[illegible]	2207	[illegible]	1887	[illegible]	1914
[illegible]	1094	[illegible]	1528	[illegible]	1700	[illegible]	510	[illegible]	1388
[illegible]	2729	[illegible]	849	[illegible]	1052	[illegible]	2223	[illegible]	2294
[illegible]	1834	[illegible]	4582	[illegible]	2272	[illegible]	1663	[illegible]	1350
[illegible]	2697	[illegible]	2060	[illegible]	1642	[illegible]	1618	[illegible]	1300
[illegible]	4235	[illegible]	1248	[illegible]	2191	[illegible]	1789		

Իպրօ շոգենաւը, նաւապետ Ռոս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Գիլօ շոգենաւը, նաւապետ Կրէյամ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 10ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։
Դիմել առ գործակալս Տ. ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Թ. 22—24 [illegible] Ղալաթիա

ԴԺՈՒԱՐԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆՆ
ՈՒ ԿՈՒՐԾՔԻ ԻՋՈՒԱԾՔԸ
Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն։ Կանոնաւոր շնչառութիւն չընողը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչափողերը կը խփլաան, և կուրծքը չի կրնար հանգիստ ընել։ Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍԲԻՔԻ ՍԻԿԱՐԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի իջուածքը, հազն և շնչառական հիւանդութիւնները։ Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը։ Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍԲԻՔ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար։ Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց Թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ։ 497

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]
Կր. 28 10 [illegible]
Կր. 29 11 [illegible]
Եշ. 30 12 [illegible]
Եշ. 30 12 [illegible]
Ուր. 31 13 [illegible]

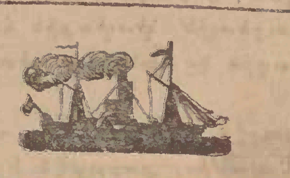

[illegible]
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]
Առաջին կարգի 245 Ֆրանք. Բ. կարգի 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել [illegible]
[illegible] 515

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻ
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	18900	[illegible]	5591
[illegible]	18900	[illegible]	4811
[illegible]	12952	[illegible]	2228
[illegible]	12950	[illegible]	2945
[illegible]	8345	[illegible]	2933
[illegible]	8128	[illegible]	2935
[illegible]	8120	[illegible]	2553
[illegible]	7392	[illegible]	2131
[illegible]	7269	[illegible]	1614

Դիմել առ ԺՕԼԻ և ՍԷԿԷՐ
Joly et Seager
[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, [illegible]
[illegible]

— 31 —

ՆԱՄԱԿԱՆԻ ԱՌ ՕՐԻՈՐԴՍ

16.

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԴԻՄԱԿ

Ո՛րն է անոնց համար ամենէն դառնագին տանջանքը։—Ուրիշներուն երջանկութիւնը թէ իրենց անձնական դժբախտութիւնը։ Ստուգիւ, երբեք կրցած չեմ որոշել զայս։

Եթէ անկեղծ ըլլային, իրենց ցաւերը նուազ դառնակսկիծ պիտի ըլլային. քաջութիւն պիտի ունենային գիտակից ըլլալու իրենց չարաչուք ու ազնիւ զգացումներուն, և, փոխանակ իրենք զիրենք ենթարկելու իրենց զգացածին միջա հակառակը խօսելու դժնդակ փորձին, պիտի հետևէին բնական ճամբուն լռութիւնը կամ անժպիտ դէմքը պիտի մատնէր իրենց դժգոհութիւնը։ Ստոյգ է թէ հարկ պիտի ըլլար հրաժարիլ երջանիկներուն բարեկամ մը երեւելէ, ո՛չն օրն՝ ուր այսպէս խոյս տային անոնց երջանկութենէն։

Իրապէս և իսկապէս, արդիւնքը գրեթէ նոյնը պիտի ըլլար։ Ստութիւնը երբ կը ժխտակցի նախանձին, քօղարկելու մասին զուրկ է բոլոր այն ճարպիկութիւններէն՝ որոնք կը գործածուին ծեքծեքանքի բարուիմաստա աշխարհին մէջ, ուր ոչինչ կայ լուրջ ու նշարեւոր. հեռն ու ատելութիւնը կը զօրանան և միջա քիչ մը կը յայտնուին։ Կին մը ո՛րչափ ալ խորամանկ, ո՛րչափ ալ մեղրածորան ըլլայ, մեծ նեղութիւն կը կրէ քօղարկելու իր ատելութիւնը ու մղեգնութիւնը. այս իսկ է որ կը մատնէ զինքը։ Կոյր մը կրնայ խաբուիլ այս մասին, բայց խուլ մը որ տեսած պիտի ըլլար դէմքը երբեք պիտի չըկասկածէր թէ կեղծուպատիր է այն քաղաքավարական ցոյցը՝ զոր այդ դէմքն ըրաւ քիչ մ'առաջ։

Եթէ ինծի հարցնէք թէ ինչո՛ւ համար աւելի կիներուն քան թէ այրերուն կը խուիմ վերագրել քաղաքավարական թըթու ցոյցեր բաշխելու այս արուեստը, չպիտի կրնամ շատ զօրաւոր փաստեր յառաջ բերել, քանզի ստութեան այս տեսակը սեռ չունի. կրնայ հաւասարապէս վերաբերիլ այրերուն թէ կիներուն։ Իմ շարժառիթս, քանի որ շարժառիթ մը ունիմ վերջապէս, այն է թէ, իմ՝ դիտողի ասպարէզիս մէջ օրինակներս մանաւանդ կիներո՛ւ կողմէ մատակարարուած են ինծի։ Ստոյգ է թէ, արդէն զառամած կնոջ մը վրայ առիթ ունեցած եմ հաստատելու այն ներքին և արտաքին անկարգութիւնները, որոնք յառաջ եկած էին կարծիքներու և զգացումներու ընդհարումներէ՝ իբր ելեկտրական հակառակ հոսանքներէ։ Տեսած եմ շրթերու կցախորշեր (commissures), քթի դողդոջուն պինչեր, ի բնէ խոժոռահայեաց աչքեր, և անդամային ինչ ինչ ցնցումներ, որոնք զգալի հակապատկեր մը կը կազմէին փաղաքուշ շեշտի մ'ու քաղցրածորան խօսքերու հետ, որոնց բալասանը չէր ներգործեր արտեւ։

Կը կնքեմ նամակս, սիրելի օրիորդ, ըսելով թէ մի՛ թողուք որ ստութիւնը մուտ գտնէ ձեր մտքին ու սրտին մէջ. անոր առջեւ գոցեցէք բոլոր դռները։ Վասն զի նա է կեանքի ամենախոշոր տգեղութիւններէն մէկը։

17.

ԸՆԹԵՐՑԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Ձեզ կրնար երեւակայել, սիրելի օրիորդ, թէ մարդ ո՛րչափ հանգիստ կը զգայ ինքզինքը, երբ իր բարեկամներուն անկեղծօրէն կ'ըսէ սրտին մէջ ունեցածը։ Ճշմարտութիւն կարծած բանէն ոչինչ ծածկել, ամենամեծ ապացոյցն է այն սպասաւորին՝ զոր մարդ կրնայ տածել անոնց մասին։

Ամէն ինչ որ գրեցի ձեզ՝ մեր բարեկամութեան վայելուչ եղող ոճով մը, ինծի ներշնչեցաւ ձեր բաղձանքէն՝ զձեզ տեսնելու ո՛րչափ բարի, ո՛րչափ անկեղծ, ո՛րչափ բնական, ո՛րչափ սիրելի, և ո՛րչափ սիրուած՝ որչափ կրնայ ըլլալ մանկամարդ աղջիկ մը, որչափ կրնայ ըլլալ գեղասէր կին մը։ Սորվեցաք տուիք ձեզ որ օժտուիք ապագայի առաքինութիւններով, վերջին անգամ կը կրկնեմ խորհուրդս։ Առ այս ձգտեցան իմ ջանքերս։

Մեր կրած դժբախտութիւններն ու չարիքները կամածին են յաճախ. մեր կեանքը հաճելի դարձնելը մեզմէ կախում ունի, որչափ և չուզենք խոստովանիլ։

Գանի՜ներ կան որոնք պարտին իրենց անձին վրայ ցաւիլ։ Անոնք, աշխարհի մէջ ապրելու և բախտին անողոք հարուածներուն դիմադրելու համար անհրաժեշտ եղած պաշարներէն ո՛չ մէկը պատրաստած են. և իրենց հոգւոյն չքաւորութեան բերմամբ, ո՛չ բարիք գործելու ոյժ ու կամք ունին, ո՛չ ալ կարող են չարիքին դիմադրել։ Արդէն մատնանիշ ըրի ձեզ, սիրելի օրիորդ, այն խութերը՝ որոնց վրայ խորտակուեցան անոնք. մատնանիշ ըրի գանձերը՝ որ ձեզ կը վերաբերին, և վստահ եմ թէ զանոնք ճանչնալէ յետոյ, ամենէն յարատեւ ջանքերը ի գործ պիտի դնէք անոնցմէ հեռու կենալու համար։

Ցանկս այս բաներուն, մանաւանդ պէտս ձեր դաստիարակութեան վերաբերող բաներուն վրայ մտածելու համար, պէտք է որ օր ըստ օրէ ճոխացնէք ձեր մտաւորական և բարոյական պաշարը՝ գայն քաղելով ձեզմէ առաջ մտածողներուն գանձերէն։

Կը մնայ ինծի ուրեմն երկու խօսք աւել ձեզ, և այս զոյգ մը խրատով պիտի վերջանայ մեր նամականիին շարքը. կարդացէք ու խորհրդածեցէ՛ք, կարդացէ՛ք զուարճանալու համար, խորհրդածեցէ՛ք զանոնք բեղմնաւորելու և գործադրելու համար։ Այսօր պիտի խօսինք ընթերցասիրութեան վրայ. իսկ վերջին նամակիս նիւթը պիտի ըլլայ խորհրդածութիւնը։

Վերջերս Ֆէթէր գորու մեծանուն մատենագիրներէն մին ըսած է. «Ընթերցասէր ըլլալ, կը նշանակէ կեանքի մէջ կենալիք ձանձրոյթի ժամերը փոխանակել հեշտալի ժամերու հետ»։ Եթէ այդ մատենագիրն ուզէր ամբողջացնել իր մտածութիւնը, կրնար աւելցնել թէ գրքերուն մեզ մատակարարած այդ հեշտանքները ո՛րչափ օգտակար են՝ որչափ հաճելի։ Անշուշտ, ընթերցումը զձեզ գիտնականուհի չպիտի դարձնէ, այլ պիտի կրթէ ձեր ճաշակը, պիտի ճոխացնէ ձեր հնչուռթեան պաշարը, և պիտի դարձնէ զձեզ միանգամայն աւելի խոհուն և աւելի խելացի։

Ուրիշ մատենագիր մը, որ բանաստեղծ ալ է, ըսած է. «Գրքերն են միայն ճշմարիտ ու հաւատարիմ բարեկամներ, զորս մարդ կը գտնէ, ո՛հ, դժնդակ ձախողութիւններու մէջ... միակ բարեկամները՝ որոնք պաշտպանել չեն բնաւ։ Ինչպէս որ գրեթէ միշտ կը պատահի, սիրելի օրիորդ, հոգեպրութեան պէտքին բերմամբ, մեր մատենագիրը չափազանցութեան մէջ կ'իյնայ. բայց եթէ այդ մարդիկ պաշտպանել չեն ամենքը, եթէ կիները թէթեւամիտ չեն ամենքը, եթէ երկու սեռի մէջ ալ տակաւին կան լըրջախոհ մարդեր ու երախտագէտ խորտեր, ճշմարիտ և անժխտելի կը մնայ միշտ այն իրողութիւնը՝ թէ գրքերը մեր ամենէն հաւատարիմ բարեկամներն են։

Սիրեցէ՛ք ուրեմն գրքերը, որոնք ձեզի կը բանան իրենց էջերը, ինչպէս սրտակից բարեկամներ ձեզի պիտի բանային իրենց թեւերը, և շատ բան սպասեցէք ձեր՝ անոնց հետ ունեցած յարաբերութենէն։ Անոնք պիտի ներշնչեն ձեզ նորանոր գաղափարներ, ձեզ հետ պիտի խօսակցին երկրային կեանքի վրայ, փորձառութիւն պիտի ընծայեն ձեզ, ձեզ պիտի ամփոփեցնեն կեանքի ընթացքին մէջ ըլլալ այնպիսի կին մը՝ որ գիտէ թէ ի՛նչպէս պիտի վարուի։ Ո՛րչափ աւելի կարդաք, այնչափ աւելի սրամիտ կ'ըլլաք։ Նոյնիսկ հոյակապ մատենագիրներու, բանաստեղծներու, սիրուած վիպագիրներու, փիլիսոփաներու պիտի պարտիք ձեր վայելչախօսութիւնն ու ձեր ազնիւ ներշնչումները. անոնք պիտի առաջնորդեն ձեզ այն ճամբուն մէջ՝ ուր կը գտնուին բարին և գեղեցիկը, որոնց երկուքին գրեթէ միշտ ի միասին պիտի հանդիպիք։

(Շարունակելի)